

Қ. ПАХРАТДИНОВ, Қ. БЕКНИЯЗОВ

Қарақалпақ тилиндеги фразеологизмлер

НӨКИС
«БИЛИМ»

УДК 811.512.121.(075)
ББК 81.2 кар
П-45

Пахратдинов Қ., Бектиязов Қ. Каракалпак
тилиндеги фразеологизмлер. Нөкіс, «Билим»,
2012. 108-бет.

УДК 811.512.121.(075)
ББК 81.2 кар
П-45

Пикир билдирген:

Г.Айназарова, филология илимлеринин кандидаты

Алғы сөз

Бул сөзлікті дүзіудегі тийкарғы мақсет — қарақалпақ тилинде қолланылатуғын фразеологизмлерди анықлап, олардың қандай грамматикалық вариантлары, синонимлери, антонимлери бар екенлигин билип алыудан ибарат.

Материалларды жыйнауда тийкарғы дыққат халықтың арасында кең тарқалған, көркем әдебиятларда хәм баспасөз бетлеринде тез-тез қолланылып туратуғын, хәммеге түсиникли болып қалған фразеологизмлерге қаратылды.

Сөзлікте хәзирги қарақалпақ тилинде қолланылатуғын 7 мың 500 ге жақын фразеологизм орын алған. Олар алфавит тәртибинде орналастырылды.

Әлбетте, бул сөзлік қарақалпақ тилиндеги барлық фразеологизмлерди қалдырмастан толық өзиниң ишине камтыйды деп айтыуға болмайды. Бизиң нәзеримизден сыртта қалып қойған фразеологизмлер де болыуы мүмкин. Сонлықтан, бул сөзлікті дүзіушілер сөзліктің сапасын және де жақсылауға жәрдем беретуғын пикир хәм усынысларды миннетдаршылық пенен қабыл алады.

А

абырай алды
 абырай алмады
 абырай барда
 абырай берди
 абырай бермеди
 абырайға еристи
 абырайға ийе болды
 абырайдан айырылды
 абырайды қолдан берди
 абырайды қолдан бермеди
 абырайды қолдан жиберди
 абырайды қолдан жибермеди
 абырайды төкти
 абырай қазанды
 абырай таппады
 абырай тапты
 абырай төгилди
 абырайы айрандай төгилди
 абырайы артты
 абырайы асты
 абырайы асып
 абырайы барда
 абырайы бәлент(жоқары)
 абырайы болмады
 абырайы жоқ
 абырайы кетти
 абырайы көтерилди
 абырайы қалмады
 абырайы қашты
 абырайын айрандай төкти
 абырайынан айырылды
 абырайын асырды
 абырайын аяққа басты
 абырайын бир пул қылды(етти)
 абырайын жапты

абырайын жерге урды
 абырайын жойтты(жоғалтты)
 абырайын көтерди
 абырайын қолдан берди
 абырайын қолдан бермеди
 абырайын орнына қойды
 абырайын төкти
 абырайын түсирли
 абырайының барында
 абырайының түскени
 абырайы өсти
 абырайы пәс
 абырайы тасты
 абырайы төгилди
 абырайы төмен
 абырайы түсирилди
 абырайы түсти
 ағайын тутты
 ағам барда, арқам тамда
 аға тутты
 ала болды
 ада болмады
 ада қылды(етти)
 адам айтқысыз
 адам айттып болмайтуғын
 адам айырды
 адам аңлыды
 Адам Атадан қалған
 адам аұлады
 адам аяғы баспаған
 адам баласы
 адам басына
 адам болды
 адам болмады
 адам болмайды

адам болып қалды
адамгершилиги жоқ
адамгершилигин жойтқан
адамгершилик етти(қылды)
адамгершилик иследи
адамгершиликтен шығып қалды
адамгершиликтен шыққан
адамгершиликтен шықты
адамгершиликте билмеди
адамгершиликте билмейди
адамға санамады
адам дүзде билинеди
адамды таныды
адам екен демеди
адам емес
адам есабына алмады
адам есабында көрмеді
адам етти(қылды)
адам көргісиз
адам көрмеген
адам қарағысыз
адам қатарына киргизді
адам қатарына кирді
адам қатарына қоспады
адам қатарына қосты
адам қатарына қосылды
адам қатарында көрмеді
адам қатарында санамады
адам қойды
адам қолы — гүл
адам құрлы көрмеді
адамларға араласпады
адамларға араласты
адамларға қосылды
адамларға қосылмады
адамлардан өзін иетке алып жүрді
адамнан қашты
адамның аласы ишінде

адамның ашығуын келтірме
адамның ашығуын шығарма!
адамның қолы — гүл
адам орнында көрмеді
адам орнында санамады
адам санады
адам санамады
адам санына алмады
адам санына кирді(қосылды)
адам таныды
адам таныйды
адам танымайды
адам тилинен табады
адым атты
адым жерде
адым таслады
адымын алты аттырмады
адымын аттырмады
адымын санап басты
азабын берді
азабын көрді
азабын тартты
азабын шекті
азаға айланды
азаға айландырды
аз-аздан үйренип дана болар
азар-безер болды
азап берді
азап көрді
азапқа қалды
азапқа салды
азапқа түсті
азап тартты
азап шекті
азар берді
азар жеткізді
азар шекті
азат болды

азат етти(қылды)
азаттыққа шықты
аза тутты
аз болса да, саз болсын
аз емес, көп емес
аз сөйле, көп тыңда
азыу салды
айбарақ салды
айбарақ урды
ай барып, аман кел!
айбат көрсетті
айбат қылды(етті)
айбат шекті
айға умтылды
айға шапты
айдан анық
айдап салды
айдап шықты
айдауына жүрді
ай десе — ай, күн десе — күн
ай десе ауызы, күн десе көзі бар
айды етек пенен жауып болмас
айдың аманлығында
айдың он бесі қараңғы болса, он
бесі жарық
ай жарылқап, күн тууып
ай көрді
ай-күни жақын қалды
ай-күни жақынлады
ай-күни жетті
ай-күни толды
айлар өтті, жылдар өтті
айнадай рәушан
айнып қалды
айралық дәрті
айралық оты
айра түсті
айта жүргендей

айта қаларлықтай
айтары бар ма?!
айтары жоқ
айтқанға көнбеді
айтқанға көнбейтуғын
айтқанға көнді
айтқандай-ақ екен
айтқан жерден шықпады
айтқан жерден шықты
айтқан сөз кәр етпеді
айтқаны — айтқан, дегени — деген
айтқаны болды
айтқаны болмады
айтқаны екі болмады
айтқаны келді
айтқаным айтқан
айтқанына көнбеді
айтқанына көнді
айтқанынан қайтпады
айтқанынан қайтты
айтқанынан шықпады
айтқанынан шықты
айтқанын екі етпеді
айтқаның келсин!
айтпады деме
айтылған сөз — атылған оқ
айтып ауызын жыймады
айтып салды
айтысып қалды
айтыуға аңсат
айтыуға ауызы бармады
айтыуға тили бармады
айыбы жоқ
айыбын бетине басты
айыбын биреуге аударды
айыбын жапты
айыбын жууды
айыбын мойынлады
айыбын мойынына алды

айыбын мойынына қойды
айы жетти
айы-күни толды
айылын жыймады
айында-жылында
айып емес пе?!
айып көрди
айыпқа бұйырмайсыз
айыпқа тартылды
айып қойды
айып қылды(етти)
айып санады
айып тақты
ақ аяқ
ақ енди
ақ жол!
ақ кеуіл
ақ кеуилин ашты
ақ кирди
ақ көкірегін ашты
ақ көкірек
ақ көңіл
ақ-қараны таныды
ақмақ болды
ақмаққа шығарды
ақмақ қылды(етти)
ақмақтың ақылы түстен кейін
киреді
ақпа қулақ
ақ пәтия алды
ақ пәтия берди
ақ пенен қараны ажыратпады
ақ пенен қараны ажыратты
ақ пенен қараны таныды
ақ пенен қараны танымады
ақ пенен қараны түсінди
ақсақтың ақырына, соқырдың
соңына бағып

ақсап қалды
ақ сүтин ақлады
ақ түйени көрдің бе? яқ!
ақ түсти
ақты ақ, қараны қара деди
ақты қарадан ажыратты
ақты қара деди
ақты-қараны таныды
ақ үйлі болды
ақ ыйығы шықты
ақ ыйық болды
ақыйрын берсин!
ақыл айтты
ақыл алды
ақыл берди
ақылға жууыртпады
ақылға жууыртты
ақылға келди
ақылға салды
ақылға салмады
ақылға сыймады
ақылға уғрас келмеді
ақылдан адаспады
ақылдан адасты
ақылдан азды
ақылдан аздырды
ақылдан саспады
ақылдан састы
ақылдан таныды
ақыл енбеди
ақыл еңди
ақыл-есін алды
ақыл-есін жойды
ақыл-есін жоймады
ақыл-есін жыйды
ақыл жүргизди
ақыл кирди
ақыл кирмеді

ақыл қосты
ақыл сорады
ақыл сорамайды
ақыл сөз
ақыл тәрезисине салды
ақыл тоқтатқан
ақыл тоқтатты
ақыл үйретті
ақыл-хуушынан адасты
ақыл-хуушын жойтты
ақыл-хуушы орнында
ақылы алтыға бөлінді
ақылы алыспады
ақылы алысты
ақылы аўды
ақылы енбеди
ақылы енди
ақылы жетпеди
ақылы жетті
ақылы жоқ
ақылы келте
ақылы кем
ақылы кирди
ақылы кирип қалды
ақылы кирмеди
ақылы көзінде
ақылы қашты
ақылы қысқа
ақылы лал болды
ақылын алды
ақылын алмады
ақылына енбеди
ақылына енди
ақылына келди
ақылына келмеди
ақылына кирди
ақылына кирмеди
ақылын алды

ақылын алмады
ақылынан адаспады
ақылынан адасты
ақылынан азды
ақылынан таныды
ақылына салды
ақылын жеди
ақылын жыйнады
ақылын жыйнамады
ақылын қосты
ақылы орнына түсті
ақылы пүтин
ақылы толды
ақыр аяғы
ақыр аяғында
ақыретке жөнеди
ақыретке кетті
ақырзаманды орнатты
ақырзаман туұды
ала аўыз
ала аўызлық
ала аяқ
ала жиіті кесисти
ала көз болды
алақанға салды
алақанда көтерди
алақанда ойнатты
алақан жайды
алақаны қышыды
алақанынан түспеди
алақанына салды
алақанына түпирди
алақанында көтерди
алақанында ойнатты
алақанын жайды
ала қаптың аўызын ашты
алаң болды
ала таяқ

алға баслады
алға баспады
алға басты
алға кетти
алға сүрди
алғыр адам
алғыс айтты
алдамаға бала жақсы
алды алынды
алды-артына қарады
алды-артына қарамады
алды-артына қарамай
алды-артын билейтуғын
алды-артын жыйнап жүрди
алды-артын ойлады
алды-артын ойламады
алды-артын сүристирди
алды бар да, арты жоқ
алдына баспады
алдына басты
алдына келди
алдына келмеді
алдына келтирди
алдын ала
алдын алды
алдын алмады
алдынан кесс өтпеди
алдынан өтпеди
алдынан өтти
алдынан хеш ким шыға алмады
алдынан шықпады
алдынан шықты
алдына салды
алдына салып
алдына түсетуғын
алдына түсті
алдыңғы арба қайдан жүрсе,
кейінгі арба соннан жүрер

алдын кес-кеследі
алдын кесті
алдын тосты
алдың ашық болсын!
алдыңнан аққан суудың кәдири
жоқ
алдыңыздан өте берсин
алқымнан алды
алқымына келді
алқымынан алды
алқымына тирелді
алқымына тығылды
алла жарылқасын!
алла сақлады
алмайтуғын жауы жоқ
алмақтың бермегі бар
алма пис, ауызыма түс
алпыс екі тамыры жибиді
алтын адам
алтын ширимес
алып қашпай
алып қашты
алып топылды
алып ушты
алысқа бара алмайды
алыстан баслады
алыстан келді
алысына хат, жақынына ат жоллап
аманатқа қыянет қылма
аманатын алды
аманатын берді
аманатын тапсырды
аман бол!
аман қоймады
анадан жаңа тууылғандай
анадан тууылғандай
ана сүті ауызынан кетпеген
ана сүті ауызында

ана сүтин ақлады
анасынан тууылғандай
анасын көріп, қызын ал
анасының қарынында жатты
анау-мынау емес
аңда шап, мыңда шап
аңт берди
аңт етти
аңт ишпеди
аңт ишти
аңт суу ишти
аңт урған
аңт урды
аңт урсын
аңтын бузды
аңығына жетти
аңқ етти
аңсары аұды
аңсары аұмады
аңсары аұып
аңсат тутты
аң-таң болды
аң-таң қалды
аң-таңы шықты
аңызға айланды
аңызын аңлады
аңы кетти
аңы қашты
аңы қашып кетти
аңы ушты
апақ-шапақ болды
ара ашық
ара ашылды
ара бузылды
араға адам қойды
араға гүлгула салды
араға кирди
араға от салды(берди)

араға от таслады
араға от түсти
араға сууық салды
араға түсти
арадан гәп өтти
аралары ашық
аралары ашылды
аралары бузық
аралары жақын
араларынан ала пышық өтти
араларынан қара пышық өткен
араларынан қыл өтпейди
араларын бузды
араны ашты
араны ашық қылды(етти)
араны бузды
араны үзди
арасы ашылды
арасы бузылып қалды
арасына гүлгула салды
арасынан гәп өтти
арасынан қара пышық өтти
арасынан қыл өтпейди
арасынан қыл өтпестей
арасына от салды
арасына от таслады
арасына түсти
арасында аспан менен жердей парк
бар
арасы сууыды
ара турды
ара түсти
арашаға түсти
арғысында жоқ
ар көрди
арқа берди
арқа бермеди
арқаға созды

арқаға сүрди
арқада қалды
арқада қалдырды
арқа сүйери
арқа сүйемеди
арқа сүйеди
арқасы бар
арқасы көтерилди
арқасы қозды
арқасы қызды
арқасы қышыды
арқасынан қақпады
арқасынан қақты
арқасын тамға сүйегендей
арқасы услады
арқа тиреди
арқау болды
арман жүр
арман тұрсын
ар-сар болды
артқа сүрди
артта қалды
арты ашылды
артық жери жоқ
артық көрди
артық санады
артына қарамады
артына карамай
артынан кесек атты
артынан сөйледі
артына түсті
артында қалды
артын қысты
артын ойлады
артына кара
ары барса
ары-бери болды
арыға өтпеди

ары жоқ
ары келді
ары келип
арын арлады
асарын асап, жасарын жасады
ас баптады
ас болсын!
ас ийеси менен шийрин
аскар тауы
аспанға көтерді
аспанға көтерип
аспанға қарады
аспанға секирді
аспанға ушты
аспанға шығарды
аспанға шықты
аспанды басына көтерді
аспанды жерге түсірді
аспанды түсірді
аспанларға көтерді
аспанларға көтерип
аспан менен жерлей
аспан менен жершелли
аспаннан тас түссе де
аспаннан түсіп пе?
аспаннан түскендей болды
аспаннан түскен емес(жоқ)
аспаннан түсті
аспан үзілип, жерге түсті ме?
астан-кестен болды
астан-кестени шықты
астан-кестен қылды(етти)
асты жер, үсті тепки болды
астына басты
астына көпшик қойды
астына суу кетті
астын-үстин болды
астын-үстин етті(қылды)

астын-үстини шықты
асты-үстине шықты
асығы алшы
асығы алшы келди
асын асап, жасын жасаған
асы тарамды
атағы жайылды
атағы жер жарған
атағы жер жарды
атағы шықты
атадан бир тууған
ата душпан
ата журт
ат айланып қазығын табар
атақ алды
атақ берди
атақ қазанды
атақ қалдырды
аталар сөзи — ақылдың көзи
ата мөкан
атана рахмет!
атарға оғы болмады
атарға оғы жоқ
атасы басқа
атасын танытты
атасынын белине
ат басына күн тууды
ат басындай
ат қалдырды
атқа минди
атқа минер
атқан адымы(кәдеми)
ат қойды
ат куйрығын кести
ат салды
ат салысты
аттай желиди
аттан анык

аттан түссе де, ерден түспеди
аттан түсти
ат терлетти
атты қамшылады
аттың геллесиндей
аттың қасқасындай
ат үсти
ат үсти қарады
ат үсти қарамады
ат шаптырым жер
ат шығарды
аты бар да, заты жоқ
аты жайылды
аты жер жарды
атымды басқа қояман
атына дақ түсирди
атына дақ түсирмеди
атына дақ түсти
атына терис мингизди
атын басқа қойды
атын былғады
атын қалдырды
атын қалдырмады
атын қамшылады
атын сатпады
атын сатты
атын шығарды
атын шығармады
атың өшкир!
аты өшсин!
аты өшти
аты шыққан
аты шықлады
аты шықты
аўға шықты
аўдар-төңкер болды
аўкат батпады
аўкат өтпеди

аулап жүрди
ауы жүрди
ауы жүрмеді
ауыз ашпады
ауыз ашты
ауыз бармайды
ауыз бастырық
ауыз бенен жеткізе алмайтуғын
ауыз бириктірді
ауызға алды
ауызға алмады
ауызға алынбады
ауызға алынды
ауызға алып болмайды
ауызға илинбеді
ауызға илинді
ауызға түсті
ауызға үріп салғандай
ауыздан түсірмеді
ауыздан түспеді
ауыздан шықпады
ауыз жаласқан
ауыз жаласты
ауыз көпіртті
ауыз салды
ауыз тийді
ауыз толтырып айтарлықтай
ауыз толтырып сөйледі(айтты)
ауызы ала болды
ауызы аңқайып қалды
ауызы арандай
ауызы ауызына тиймеді
ауызы ауырды
ауызы ауырмайды
ауызы ашық
ауызы ашылып
ауызы ашылып қалды
ауызы бармады

ауызы-басын қан қылды(етті)
ауызы бир болды
ауызы бос адам
ауызы босамалды
ауызы бузық
ауызы бултыйды
ауызы бууылды
ауызы гөжедей қайнады
ауызы дууалы
ауызы екі қулағында
ауызы жабылды
ауызы жаман
ауызы жеңіл
ауызы жумылды
ауызы жыйылмады
ауызы көпірип
ауызы күйген
ауызы күйді
ауызы қулағына жеткенше
ауызы қулағына жетті
ауызы қулағында
ауызыма құм
ауызым ашылып қалды
ауызы менен жұмыс питирді
ауызы менен жүретуғын адам
ауызы менен құс салды
ауызы менен орақ орды
ауызы-мурнынан келді
ауызы-мурнынан шыққанша
ауызы-мурнынан шықты
ауызына алды
ауызына алмады
ауызына ас салды
ауызына бек болды
ауызына бек болмады
ауызына берік
ауызына иіе болды
ауызына илинді

ауызына келгенин айтты
ауызына келгенин айтып
ауызына күши жетпеди
ауызына күши жетпейтуғын
ауызына күши жетти
ауызына қақпақ болды
ауызына қарады
ауызына қаратты
ауызына кум куйды
ауызына кум куйылғандай
ауызына кум куйылды
ауызынан ақ ийт кирип, кара ийт
шығады
ауызынан ана сүти кетпеген
ауызынан сарысы кетпеген
ауызынан силекейин ағызды
ауызынан сууы ағып
ауызынан сууы акты
ауызынан сууын ағызды
ауызынан тасламады
ауызынан тозды
ауызынан түсіп қалғандай
ауызынан түсирмеди
ауызынан түскендей
ауызынан түспеди
ауызынан шығарды
ауызынан шығармады
ауызынан шығып кетти
ауызынан шықлады
ауызынан шықты
ауызын аңлыды
ауызына тақан салғандай
ауызына түсті
ауызына тыным жоқ(болмады)
ауызына урды
ауызын ауыртты
ауызына шайнап салды
ауызын аша алмады

ауызына шөп өлшеди
ауызын ашпады
ауызын ашты
ауызын ашып отырды
ауызын ашырмады
ауызына ытай сыйпап кетти
ауызын байлады
ауызын бақты
ауызын бекитти
ауызын бууған өгіздей
ауызындағы асты алдырды
ауызында жүрди
ауызын жапты
ауызын жумды
ауызын жумып келди
ауызын жыйды
ауызын жыймады
ауызын зәхәрледі
ауызын ийискелеп көрди
ауызын көпиртип
ауызын қакты
ауызын майлады
ауызын созды
ауызының дууасы бар
ауызының сарысы кетпеген
ауызының сууы келди
ауызының сууы қурыды
ауызының сууын ағызып отырды
ауызыңа бек бол
ауызыңа қарап сөйле
ауызына май
ауызынды ауыртпа
ауызы пискен
ауызы писти
ауызы сөзден босамады
ауызы тек тұрмады
ауызы тыным таппады
ауызы үлкен

ауылы аралас, қойы қоралас
ауыр адам
ауыр алды
ауыр алмады
ауыр аяқ
ауыр батты
ауыр бол!
ауыр гәп
ауырдың үсти, жеңілдин асты
менен жүрди
ауыр жүк
ауыр келди
ауырлық етти(қылды)
ауыр минез(ли)
ауыр сөз
ауыр тартты
ауыр тәбиятлы
ауыр тийди
ауыр түсти
ауырыуға жолықты
ауырыу етти(қылды)
ауырыуы қозғалды
ашкөзлік етти(қылды)
аш кулақтан тыныш кулақ
ашшы-душшыны татты
ашығын айтқанда
ашық ауыз
ашық болды
ашық жүз бенен
ашық жүзлі
ашық көңіл
ашық қалды
ашық қол
ашық-машық болды
ашылмаған маңлайы
ашыуға минди
ашыудан түспеди
ашыудан түсти

ашыу қысты
ашыу үстинде
ашыуы басылды
ашыуы басылмады
ашыуы келгенде
ашыуы келди
ашыуы келмеді
ашыуы кетпеди
ашыуы кетти
ашыуы мурнының ушында
ашыуын алды
ашыуына минди
ашыуынан қайтнады
ашыуынан қайтты
ашыуынан түспеди
ашыуынан түсти
ашыуына тийди
ашыуын басты
ашыуын ишине жутты
ашыуын келтирди
ашыуын қойды
ашыуын қоймады
ашыуын шығарды
ашыуынды бас
ашыуынды бер
ашыуы таркады
ашыуы түсти
ашыуы шықты
аяғы аспанда
аяғы аспаннан келди
аяғы аспаннан кетти
аяғы астында
аяғы ауыр
аяғы аяғына тиймеді
аяғы гөрге жетти
аяғы жеңіл
аяғы жерге тиймеді
аяғы жетти

аяғы күйгендей
аяғы күйген тауықтай
аяғы менен көрсетти
аяғым көшеде қалған жоқ
аяғым тартпай атыр(тур)
аяғына балта урды
аяғына бас қойды
аяғына басты
аяғына бас урды
аяғына жармасты
аяғына жип тағып ойнады(алды)
аяғына жығылды
аяғына кисен болды
аяғына кисен салды(урды)
аяғына минди
аяғынан алды
аяғынан жығылды
аяғынан аяқ қалмады
аяғынан байлады
аяғынан жықты
аяғынан қалды
аяғынан тартты
аяғынан тозды
аяғынан турғызды
аяғынан шалды
аяғына оралды
аяғына оратылды
аяғына орау болды
аяғын аспаннан келтирди
аяғына таслады
аяғына турғызды
аяғына турды
аяғына шаң жукпады
аяғын баспады
аяғын билип басты
аяғында тура алмады
аяғында тура алмайды
аяғын жазды

аяғын жерге тийгизбеди
аяғын жерге тиреп алды
аяғын қолына алды
аяғын қолына алып жууырды
аяғын қыйсық басты
аяғын қыя бастырмады
аяғын созып отырды
аяғын тартты
аяғын тиреди
аяғын тиреп алды
аяғын тиреп турды
аяғын узатты
аяғының ушы менен көрсетти
аяғының ушынан басты
аяғынды аңлап бас
аяғынды билип бас
аяғы тартпады
аяғы тийди
аяқ алысы жаман емес
аяқ асты
аяқ асты болды
аяқ асты етті(қылды)
аяқ асты қылдырды
аяқ астынан
аяқ астында
аяқ астында езилди
аяқ аяғына тиймеди
аяқ баса алмады
аяқ баса алмай қалды
аяқ басар жер жоқ
аяқ басатуғын жер табылмады
аяқ баспады
аяқ басты
аяқ бастырмады
аяқ жетер жерде
аяққа басты
аяққа бас урды
аяққа жармасты

аякка қойды
аякка оралды
аякка турғызды
аякка турды
аяк қойды
аяк-қолы женил
аяк-қолын бауырына алды
аяк-қолын дәрт көрмесин!
аяқларын ғаз-ғаз басып
аяқ салды
аяқтан алды
аяқтан аяқ қалмады
аяқтан жықты
аяқтан қалды
аяқтан тариты
аяқтан шалды
аяқта тура алмады
аяқ тиреди
аяқ тиреп турды(алды)
аяқты тиреди
аяқты узатты
аяқ ушы менен көрсетти
аяқ ушында көрсетти
аяқ шығарды

Ә

әбигер болды
әбигерге салды
әбигерге түсирди
әбигерге түсти
әбигер етті(қылды)
әбигери шықты
әбигер шекти
әдеп сақлады
ә десе, мә деди
әдет етті(қылды)
әдетке киргизди

әдет шығарды
әдира қалғыр
әдисин алды
әжел айдады
әжел айдап келди
әжелге шатылды
әжели жетти
әжели келди
әжелине асықты
әжелинен бес күн бурын (алдын)
өлди
әжел тапты
әжел шақырды
әжийнеси тутты
әжийнеси тырысты
әкесин де аямады
әкесин де танымады
әкесин өлтирген жоқ
әкесин танытты
әкеси өлгендей
әлемге белгили
әлемге жар салды
әлем гүлистан
әлемди басына көтерди
әлемнен өтти
әлпи алыспады
әлпи алысты
әмелге аспады
әмелге асты
әмелге асырды
әмелге минди
әмелден түсти
әнейи емес!
әне-мине дегенше
әнжамын жеди
әнжамын көрди
әнғиме дүкан қурды
әнғиме сенде

әрманда кетти
әрманда қалды
әрман етти(қылды)
әрманы ат басындай
әрманы болмады
әрманы жоқ
әрманына жете алмады
әрманына жетти
әрұағы урды
әрұақ урғыр!
әўере болды
әўере болман
әўереге салды
әўереге түсти
әўере етти(қылды)
әўере-сарсаң болды
әўере-сарсаңа түсти
әўере-сарсаң етти(қылды)
әўере-сарсаңын шығарды
әўере-сарсаңы шықты
әўлийеге кесек(тас) атты
әўметі жүрди
әўметі жүрмеді
әўметі келди
әўметі келмеді
әўметі кетти
әўметі қашты
әўметін берди
әўметін берсин!
әўмет келди
әўмет қашты
әхмийет берди
әхмийет бермеді
әшқара болды
әшқара етти(қылды)

Б

бабын билди

бабын тапты
бадабат салды
бадабат урды
базарға салды
базар көтермейди
базар қылды
базары жүріп кетти
базары көтермейди
базары қайтып қалды
базары тарқады
баз кешти
байланыс жасады
байланыста болды
байланысты үзді
байланысы бар
байланысы жоқ
байланысы үзілді
бақ дарыды
бақ дарысын!
бала болмады
бала көрди
бала көтерди
балалап кетти
балалық етти(қылды)
балалық иследи
балалы үй — базар, баласыз үй —
мазар
балалы үйде сыр жатпас
баланың тырнағына зар болды
бала сүйди
баласы турмалы
бала таслады
балық суўға киргендей болды
бар адам
бар болын
бар екенсең-ғой
бармаған жери жоқ
бармаған жери қалмады
бармағын тиіследи

бармағын тислеп қалды
бармағын шығарды
бар тапқаны ауызында
бары-жоғы
бары менен базар қылды
барымына барды
барынан жоғы
барына шүкір
барын аямады
барын базар етті(қылды)
бас айландырды
бас алды
бас алып кетті
бас аман болсын!
бас ауытпады
бас ауыртты
бас ауырыу болды
бас ауырыу қылды
бас-аяғы дүзиу
бас-аяғы жыйналды
бас болды
бас демей, көз демей
бас жазды
бас ийди
бас ийзеди
бас иймеди
бас кесер
бас-көз болды
бас-көз демей
бас көрсетті
бас көтерди
бас көтере алмай қалды
бас көтеріп жүре алмады
бас көтермеди
бас көтермей
басқа бөле болды
басқа жолға өтті
басқа иси жоқ па?

басқа келди
басқа кирмеди
басқа көтерди
басқа мүсийбет түсті
басқа питкен бөле
басқа питкен бөле болды
бас-қас болды
басқа түскенди көз көреді
басқа түсті
бас қатырды
бас қатырмады
басқа урды
басқа шықты
бас қойды
бас қосты
бас салды
бас сукпады
бас сукты
бастан асты
бастан-аяк
бастан кеширди
бастан өткерди
бастан өтті
бастан садақа
бас тартпады
бас тартты
бас тикти
басты айландырды
басты ауыртты
басты-басты болды
басты-басты қылды
бастырып кирди
бас урды
бас шайқады
басы айланды
басы айланып қалды
басы аман
басы аман болсын!

басы аспанға жетти
басы аспанда
басы аўған жаққа(төрөпке) кетти
басы аўырама
басы аўырды
басы аўырмайды
басы ашылды
басы ашық
басы бәлеге калды
басы бәлеге шатылды
басы бирикпеди
басы бирикти
басы бос
басы бос болды
басы бүгиди
басы ғаулады
басы ғаулап кетти
басы дастыққа жеткенде
басы дастыққа тийди
басы екеу болды
басы екеу емес
басы жас
басы жоқ
басы иследи
басы истейди
басы ислемейди
басы кетти
басы-көзи демеди
басы-көзине қарамады
басы-көзине қарамай
басы көкке жетти
басы көкте
басы-қасында болды
басы-қасында болмады
басы қатты
басы қадирли
басы қосылды
басы қосылмады

басымды аўыртпа
басы менен жууап береди
басы мең-зең болды
басым келди
басына бахыт қонды
басына бахыт қусы қонды
басына бәле болды
басына бәлени сатып алды
басына бәлени тилеп алды
басына дастық болды
басына дәулет қусы қонды
басына жаман күн түсти
басына жетти
басына ийт күнин салды
басына ис түсти
басын айландырды
басына келди
басына кирип шықтады
басына кирмеди
басына көтерди
басына күн тууды
басына қара жамылды
басына құдай салды
басын алды
басын алса да
басын алып кетти
басын алып қашпады
басын алып қашты
басына минди
басына минип алды
басына мүсәйбет түсти
басынан асты
басынан асып жатыр
басынан асып кетти
басынан-аяқ
басынан бахыт қусы ушты
басынан бахыт тайды
басынан дәураны тайды(кетти)

басынан кеширди
басынан кепшти
басынан қалсын
басынан өткерди
басынан өткізди
басынан өтті
басынан садака
басына өткізди
басына питкен бөле
басына питкен бөле болды
басына сауда салды
басын аспанға жеткерди
басына суу қуйды
басына тийди
басына түскен сауда
басына түспеди
басына түспесін
басына түсті
басына урды
басын аұыртпады
басын аұыртты
басына шығып алды
басына шықты
басын ашытты
басын байлады
басын байлап қойды
басын бөлеге қалдырды
басын бәлент тутты(услалды)
басын бир жерге бирлестирди
басын бириктирди
басын бурды
басын бүкті
басында болды
басында болмады
басында ерки болмады
басында ерки жоқ
басын дийәуалға урды
басын екеу қылды

басын жалмады
басын жеди
басын жерге бүкті
басын жутты
басын ийди
басын ийзеди
басын иймеди
басын кести
басын киши қылды
басын көкке жеткізди
басын көрсетти
басын көтерди
басын көтере алмай қалды
басын көтерип жүре алмады
басын көтермеди
басын көтермей
басын қасыды
басын қатырды
басын қатырмады
басын қашырды
басын қаякка уарын билмеди
басын қорғады
басын қосты
басын құрбан қылды
басын сукпады
басын сукты
басын сылады
басын сыйпады
басын тасқа урды
басын тикти
басын тик тутты
басын төмен алды
басын төмен салды
басын шайқалды
басын шайқап қалды
басын шатты
басының аұған жағына кетти
басының ғамын етті(қылды)

басының ғамын жеди
басыңа көрингир!
басың ислеі ме
басың қалғыр!
басың тастан болсын!
басып алды
басы писпеди
басы писти
басып кирди
басып өтпеди
басып өтти
басы салбырады
басы сау
басы таска тийди
басы таска тиймегенше
басы таска тиймеди
басы шықпады
батыл болды
батылы барды
батылы бармады
батылы барып
батына алмады
бауы берк болсын!
бауыр баспады
бауыр басты
бауыры езилди
бауыры кең
бауыры кан болды
бауыры қатты
бауырына алды
бауырына баспады
бауырына басты
бауырына кирди
бауырына қысты
бауырына пышак урды
бауырына салды
бауырына тартпады
бауырына тартты

бауырын ашты
бауырында өсги
бауырын тилди
бауыры пүтин
бауыры тас
бахыт күлип бакты(қарады)
бахытқа батты
бахытқа бөлсди
бахытқа бөлснди
бахытқа қарсы
бахыт қонды
бахыт қусы
бахыт қусы басына қонды
бахыт қусы қонды
бахыт қусы ушты
бахытлы бол!
бахыт тайды
бахыт тапты
бахыты ауды
бахыты ашылды
бахыты ашылмады
бахыты байланды
бахыты болды
бахыты болмады
бахыты жанды
бахыты кетти
бахыты күлди
бахыты қайтты
бахыты қара
бахыты қара болды
бахытымнан көрдим
бахытынан көрди
бахытын байлады
бахытын сынады
бахытын сынап көрди
бахытын тапты
бахытын урлады
бахытың ашылмағыр!

бахытың ашылсын!
бахытыңды берсин!
бахыты тайды
баха берди
баха қойды
баҳасы жоқ
баҳасы кетти
баҳасын көтерди
бәдар кетти
бәле адам
бәле бар ма?!
бәле болды
бәлеге дуушар болды
бәлеге жолықты
бәлеге қалды
бәлеге қойды
бәлеге ушырады
бәлеге шатылды
бәледен де корқпайды
бәледен қутылды
бәледен сақлады
бәле де урмайды
бәле жапты
бәле жаудырды
бәле көринип пе?!
бәле қылды
бәлени биледи
бәлени де билмейди
бәлени өзине сатып алды
бәлент келди
бәлент кетти
бәлеси жұқты
бәлесине қалды
бәлеси тийди
бәле тапты
бәнт болды
бәнт етті(қылды)
бәнтин басты

бәрин айт та, бирин айт
безип кетти
бек болды
бек болмады
беккем болды
беккем тұтты
беклигин бузбады
бел алысты
бел аұыртты
бел байлады
бел бала
бел бермеди
бел бууды
бел бүктеди
бел бүкти
белги берди
белги бермеди
белгили бекбийке
белди беккем байлады(бууды)
белди бууды
белди бууып
белди бууып, женди түріп
бели аұыра ма?!
бели аұырмайды
бели бүгилди
бели қайысты
белин беккем бууды(байлады)
белин беккем бууып(байлап)
белин бууды
белин бүкти
белине тепти
белин жазды
белин сындырды
бели сынды(үзилди)
бели шығып кетти
беллесип көрди
бенде болды
берген дузыма ыразыман

берген дузып ақлады
бергенинен жазбасын!
берген сүтима ыразыман
берекет берсин!
берекет дарыды
берекети болмады
берекети жок
берекети кетти
берекети қашты
берекетин берсин!
берекетин қашырды
берекети ушты
берекет қалмады
берекет қарады
берекет тап!
берекет тапқыр!
берекет таппағыр!
берекет таппады
берекет тапсын!
берекет тапты
бери кара
бери қарады
берсе қолынан, бермесе жолынан
бес бармағын ауызына тықты
бес бармағындай
бес бармақ бірдей емес
бес бармақтай белгили
бес бармақтай билди
бес бетер болды
бес енеден белли
бесигин тербетти
бесик таянды
бес кетти
бес күнлиги бар ма, жоқ па
бес күнлик дүнья
бес қолдай белгили
бес қолдай билди
бес саусағындай белгили

бес саусақтай
бес саусақтай билди
бес тийинге турмайды
бет алды
бет алыс
бет-ауызы бүристи
бет бурды
бет бурмады
бет жыртысты
бети ашылды
бети ашылып кетти
бети бармады
бети барып
бети бери(берман) қарады
бети берман қарамады
бети бозарды
бети бүлк етпеди
бети былш етпеди
бети жок (адам)
бети-жүзи демей
бети-жүзи демей
бети-жүзине қарамады
бети қайтты
бети қайтып қалды
бети қалын
бети кара
бети кара болды
бети қарады
бети қарамады
бети қатты
бети қурысын
бети қызарды
бетин басты
бетин бурды
бетинде қан жоқ
бетинде қан қалмады
бетине айтты
бетине басты

бетине бес ели ширкеу
бетине былш еткизди
бетине келди
бетине келмеди
бетине күйе жакты
бетине кан жууырды
бетине карамады
бетине каратпады
бетине каратты
бетине карсы келди
бетине карсы келмеди
бетинен алды
бетинен алмады
бетинен зәхәр тамады
бетинен қаны тамды
бетине салды
бетине секирди
бетине тигилди
бетине тутты
бетине түпирди
бетине урды
бетине ширкеу болды
бетине ширкеу болмады
бетин жасырды
бетин жел қақпады
бетин жерге қаратпады
бетин жерге қаратты
бетин жыртты
бетиниң қаны қашты
бетиниң сарысы бес ели
бетин көрмеди
бетин қаратпады
бетин қызартты
бетин салды
бетин салмады
бетин терис бурды
бетин шымшыды
бетин бар, жүзин бар демеди

бетин бар, жүзин бар демей
бети төмен қарады
бети шыдамады
бети шыдап
бетке айтты
бетке басты
бетке секирди
бетке секиреди
бетке тутты
бетке шабар
бетке ширкеу болды
бет қаратпады
бет қойды
бетлей алмады
бетпе-бет келди
беттен алды
бет тутты
бет тырнасты
биз де жүрген екенбиз
бизден қайтпаса, қудайдан қайтар
бийзар болды
бийзар етти(қылды)
бийкардан-бийкарға
бийлеп алды
бийлеп турды
биймезгил өлим
бийтиниң қанын жалады
бийшара болды
бийшарасы шықты
билгени ишинде
билгенинен қайтпады
билгенин ислесин(қылсын)
билгенинди исле(қыл)
билгениннен қалма
билегин сыбанды
билмесликке алды
бир айтып қоймайды, еки айтып
қоймайды

бир ата жакын
бир атаның балаларындай
бир ауыз гәп (сөз)
бир ауыздан
бир ашыуынды бер
бир аяғы жерде, бир аяғы гөрде
бир әкениң балаларындай
бир әмеллеп
бир баска бир өлим
бир бастан
бир басы екеу болды
бир басы екеу болмады
бир басын екеу қылды
бир бәле бар
бир бәле болды
бир бәле қылды
бир бәле қылып қойды
бир бәлени басламаса
бир бирине сүйенди
бир бирин көре алмады
бир гәп бар
бир гәп болар
бир гәптен қалды
бир гәптен (сөзден) қалмады
бир гәпти еки қылмады
бир гелле көрди
бир гөр
бир дастыққа бас қойды
бир дегенде
бир дегеннен
бир-еки ауыз гәп (сөз)
бир емес, еки емес
бир есабын тапты
бир есаптан
биресе олай, биресе былай
бир етек бала
биреу биліп, биреу билмей
биреуге гөр қазсан, өзин түсерсен

биреуге жарылды
биреуге өлим тилегенше, өзін
өмир(жүрим) тиле
биреуге шуқыр қазсан, өзін
түсерсен
биреуден алдын, биреуден кейін
биреуден көрди
биреуди аға, биреуди ини деп
биреуди геүледі
биреудің артынан сөйледи
биреудің артынан тас атты
биреудің атын сатты
биреудің аяғынан тартты
биреудің аяғынан шалды
биреудің гәпине ерди
биреудің етегин усады
биреудің жалғыз
биреудің желкесине шықты
биреудің затына көз алартпа
биреудің кеуілін тапты
биреудің көзине шөп салды
биреудің қасы-қабағына қарады
биреудің қолына қарады
биреудің қолында қууыршақ
болды
биреудің ойыншығы болды
биреудің саясында қалып кетті
биреудің төбесине шықты
биреудің хақын жеди
биреудің хақын жемеди
бир жағадан бас, бир жеңнен қол
шығарып
бир жағадан бас шығарып
бир жағына шықты
бир жақлама (төреплеме)
бир жақлы болды
бир жақлы етті(қылды)
бир жан, бир тән болып

бир жасап
бир женнен қол, бир жағадан бас
шығарып
бир жериң кемейип қала ма
бир заматта
бири еки болды
бири еки болмады
бири — ини, бири — аға
бир илажын қылып
бир илажын тауып
бири мың болды
биринин етин бири жеди
бир истин басын услады
бир кемисим сол еди
бир көз бенен карады
бир көйлек бурын тоздырған
бир көрген билис, еки көрген
тағыс
бир күн болмаса, бир күн
бир күн емес, бир күн
бир күни өтер
бир күнше болмады
бир қайнауы аз
бир қайнауы жетиспеди
бир қайнауы ишинде
бир қайнауы кем
бир қарарға келди
бир қарыс
бир қарыс жер
бир қасық қаны қалғанша
бир қасық қанынан кешти
бир қәдем(адым)
бир қәлипте
бир қулағынан кирип, екінші
қулағынан шығып кетти
бир қызарды, бир бозарды
бир қыйлы бар
бир қыйлы болды

бир қырдан аскандай болды
бир қысым болды
бир лийкини бар
бир майданда
бир мәхәл
бир минут
бир нанды екиге бөлди
бир немеден қуры қалғандай
бир неме деп болмайды
бир оқ пенен еки қоян атты
бир отырғанда
бир өлимнен қалды
бир өмир
бир пул
бир пул болды
бир пулға қымбат
бир пул етти(қылды)
бир пуллық
бир саздың бөзи
бир сөз бенен айтқанда
бир сөзден қалды
бир сөзли адам
бир табан жақын
бир тамшы қаны қалғанша
бир тегис
бир тийин
бир тийинге алмайды
бир тийинге арзымайды
бир тоқтамға келди
бир түйир
бир түрли
бир тырнаққа зар болды
бир шақаға арзымайды
бир шекеден
бир шеттен
бир шыбық пенен айдады
боз бораны шықты
бой бермеди

бойға жетти
бойға питти
бой жазды
бой жеткен
бой жетти
бой көрсетти
бой көтерди
бой теңестирди
бой тикледі
бойы бир қарыс болды
бойы жеңилесті
бойы жетти
бойына ас тарамды
бойына тарады
бойында бар
бойында болды
бойында қалды
бойын жаза алмады
бойын жазды
бойын жыйды
бойын зил басты
бойын көтерди
бойын қара тас басты
бойын таслады
бойын тикледі
болар бала бес жасынан
болар-болмас гәп
болар-болмасқа
болар ис болды
болары болды
болары болып, бояуы синип
болды-болды қылды
болмаған гәп
болса бес, болмаса он бес
босағаға бас қойды
босағадан атлады
бос келмеді
бос қайтпады

бос қайтты
бос қалды
бос қалмады
бос қойды
бос қол
бос сөз
ботадай бозлады
бөлінгенді бөрі жер
бөрі жей ме
бөрі жеп кетермеді
бөтекесі жарылды
бөтекесін жарды
бөтен көрді
бөтен көрмеді
браққа шығарды
браққа шықты
бул басқа гәп
бул бас нелерді көрмеді
бул гәп қимнен шықты?
бул дүнья
бул дүньяда
бул қимнен шыққан ақыл?
бул күнінен өлгени жақсы
бул күніннен бетер бол!
бул не?
бул не деген гәп?
бул не қылғаның?
бул не қылық
бул неси?
бұнда бир гәп бар
бұннан нан писпейди
бууыны қатпаған
бууыны қатпады
бууыны қатты
бүгінгі исти ертенге қойма
бүйірі бурды
бүйірі бурмады
бүкірді гөр дүзетеди

бүлбил болды
бүлбилдей сайрады
бүлк етпеди
былш еткизди

Г

гәп анлыды
гәп арамьзда қалсын
гәп арттырды
гәп атты
гәп ашты
гәп бермеді
гәп биреу
гәп болды
гәп буякта ден
гәп ерди
гәп еситти
гәп етпеди
гәп етти(қылды)
гәп жок
гәпи ауызында қалды
гәпи ауыр батты
гәпи ауыр батып
гәпи бир жерден шықты
гәпи еки шықты
гәпи қатты батты
гәпи қатты батып
гәпин бөлді
гәпинде жан бар
гәпинде турды
гәпинде турмады
гәпине ерди
гәпине кирди
гәпине қараң!
гәпинен адасты
гәпинен қайтпады
гәпинен қайтты

гәпинен тайды
гәпинен шықпады
гәпинин дузы жок
гәпинин жаны бар
гәпин қысқа қылды
гәпин өткизбеди
гәпин өткизди
гәпин шайнады
гәпиндиз ауызыңызда
гәпи өтеди
гәпи өтпеди
гәпи өтти
гәпке айландырды
гәпке араласпады
гәпке араласты
гәпке ерди
гәпке ермеді
гәпке кирди
гәпке кирмеді
гәпке тутты
гәпке уста
гәпке шешен
гәп қайтарды
гәп қайтармады
гәп қозғады
гәп қозғамалы
гәп коспады
гәп қосты
гәп қулағына кирмеді
гәп онда емес
гәп пайлады
гәп сатты
гәп сенде
гәп-сөз болды
гәп-сөзге барды
гәп-сөзге қалды
гәп-сөз қылды
гәп таба алмай қалды

гәп табылды
гәп таласты
гәп таркатты
гәп тасыды
гәп тасымалды
гәптен гәп шықты
гәпти айландырды
гәпти балалатып жиберди
гәпти бөлди
гәпти бурды
гәпти илип алды
гәп тийгизбеди
гәп тийгизди
гәп тийди
гәп тиймеди
гәпти кесип айтпады
гәпти кесип айтты
гәпти көбейтти
гәпти көшеге алып шықты
гәптин ашығы
гәптин белине тепти
гәптин жаны бар
гәптин қыскасы
гәптин пос геллеси
гәпти өзине сатып алды
гәпти созбады
гәпти созды
гәпти тескери бурды
гәпти шорт кести
гәп тоқыды
гәп усы жерде қалсын
гәп шайнады
гез келген
гелле кесер
гелле қылды
геллең ислей ме
геллеси ислейди
геллеси ислемейди

геллесин алды
геллесин алса да
герен болды
геуишин туұрылап қойды
гөне шөнге
гөр азабы
гөр бол
гөрге кирди
гөрге тықты
гөрден шыққандай
гөрінде тыныш жатсын
гөрине аркалап кете ме
гөр қазды
гөр қылды
градусы бар
гүбини майға батырды
гүдер үзбеди
гүдер үзди
гүди бузар
гүлала гүл болды
гүл-гүл жайнады
гүлдей жайнады
гүлдей солыды
гүл жайнады
гүл жүзлі
гүлі солыды
гүл қылды
гүман ийманнан айырады
гүм болды
гүмдан бол!
гүмдан болғыр!
гүмдан етти(қылды)
гүм етти(қылды)
гүна болды
гүнаға батты
гүна қойды
гүнасына қалды
гүнасын жууды

гүнасын көтерди
гүпті болды
гүпті қылды(етті)

Ғ

ғайып болды
ғам басты
ғамға салды
ғам жеме
ғам жемеди
ғам шектеди
ғам шекті
ғамын жеди
ғамын жемеди
ғамын қылды(етті)
ғамын ойлады
ғапылда қалды
ғапылда қалмады
ғарға ғарғаның көзін шоқымас
ғарғыс урған
ғарғыс урды
ғарғысына қалды
ғарғысына ушырады
ғарры демей, жас демей
ғыжырданы қайнады

Д

дағаза қылды
дақ келтирди
дақ келтирмеди
дақ қалды
дақ қалдырды
дақ салды
дақ түсирди
дақ түсирмеди
дақ түсти

далаға айтпады
далаға айтты
далаға кетпеди
далаға кетті
далаға таслады
далаға тасламады
даладай қан
далада қалды
далада қалдырды
далада қалмады
даланы басына көтерди
дал-дал болды
дал-дал қылды(етті)
дал-далын шығарды
дал-далы шықты
данғарасы жер жарған
данқы асты
данқы жайылды
данқы жер жарған
данқы жер жарды
данқы шықты
дар астынан қайтты
дар түбине барып қайтты
дар түбинен қайтты
дауа жоқ
дауасы жоқ
дауасын таба алмады
дауға қалды
дауды өзінс сатып алды
дау салды
дау шығарды
дауыл тынғандай болды
дауыс алды
дауыс берди
дауысқа қойды
дауысқа қойылды
дауысқа салды
дауыс салды

дауыс шығарды
дауысы жер жарды
дауысын көтерди
дауысының барынша
дауысында шығарма!
дәми ауызынан кетпеди
дәми кетти
дәмин татты
дәм татты
дәри болды
дәрман болды
дәрманы кетти
дәрманы қурыды
дәрти артты
дәрти жеңилесті
дәрти ишінде
дәрти қозғалды
дәртин айтты
дәртин билди
дәртинде жанды(күйди)
дәртинде жүрди
дәртине дауа болды
дәртине дауа тапты
дәртин ишине жутты
дәртин ишине салды
дәртин қозғады
дәртке дауа
дәртке дәрман болды
дәртке жолықты
дәртке шалынды
дәрт қозғады
дәртлі болды
дәрттен шықпады
дәрт тугты
дәрт шекти
дәрья тасса тобығына келмеді
дәскени көтерді
дәстан болды

дәстан қылды
дәстурханға қараң
дәстурхан жайды
дәстурхан таярлады
дәстурханы мол
дәу жүрек
дәуіри өтті
дәуір сүрді
дәулет берсин!
дәулеті асты
дәулеті кетті
дәулеті қайтқан
дәулеті қайтты
дәулеті қашты
дәулеті тайды
дәулеті тасты
дәулеті тасыды
дәулет қонды
дәулет қусы басына қонды
дәуран сүрді
дәуран сүрмеді
дәураны өтті
дегени болды
дегени деген
дегени деген, айтқаны айтқан
дегенине жетті
дегенине көнді
дегенинен шықты
дем алды
деми ишінде
деми ишінде қалды
деми ишине түсті
дәмин басты
дәмин екі ийининен алды
демине нан писти
дәмин ишине алды
дәмин ишине жутты
дәмин ишине салды

демн ишине тартты
демн шығарды
демнди шығарма
деми пийтти
деми сөнди
деми таусылды
деми үзилди
деми шықтады
деми шықпай қалды
деми шықты
демнің арасында
дем салды
денеси түршикепеди
денеси түршикти
дениң сау ма
дени сау
дизгинин босатты
дизгинин қолына алды
дизе бүкпеди
дизе бүкти
дизесин бүкпеди
дийдар көрискенше
дийдар көристи
дийдарына қанды
дийдарына тойды
дийдарына тоймады
дийдарың қурысын!
дийуалға айтқандай
дийуалдың да қулағы бар
диптир болды
дингге енгизди
дингге салды
дингге түсирди
динин жойтты
динқеси енди
динқеси қурыды
динқеси қурып
динқесине енбеди

динкесин қурытты
дозакка түсти
дос бар, душпан бар
дос жылатып, душпан күлдирип
айтады
дос көрди
дос тутты
достыңнан тап
дузағына илинди
дузағына түсирди
дузағына түсти
дузакқа илинди
дузакқа түсирди
дузакқа түсти
дузак қурды
дузак салды
дуз татпады
дуз татты
дузы аз болды
дузы жоқ адам
дузы кем болды
дузым тутсын
дузым урғыр
дузын ақлады
дузын ақламады
дузын ишти
дузын татты
дузы тутты
дус келген
дус келген жерге
дус келди
дууайы сәлем
дууа кеткен
дууа қылды
дууа тийген
дуушар болды
дуушар етті(қылды)
душпан көзи

дүзде жатар
дүзиу адам
дүзиу жолға салды
дүнья арттырды
дүньяға белгили
дүньяға берилди
дүньяға бир мәрте келди
дүньяға жар салды
дүньяға жар урды
дүньяға келгенине пушайман
болды

дүньяға келгенине пушайман етти
дүньяға келгенине пушайман жеди
дүньяға келди
дүньяға келмеди
дүньяға келтирди
дүньяға тоймаған
дүньяға тоймады
дүньяға шықпады
дүньяға шықты
дүньядан кетти
дүньядан кешти
дүньядан көз жумды
дүньядан көзи ашық кетти
дүньядан кайтты
дүньядан өтті
дүньядан тақ өтип кетти
дүньядан тақ өтпеди
дүньядан тақ өтти
дүньядан үмитин үзди
дүнья жыйнады
дүнья көзине қараңғы болып
көринди
дүнья көрген (адам)
дүнья кууды
дүньяны астын-үстин қылды
дүньяны басына көтерди
дүньяны көрди

дүньяны төрк етти
дүнья тапқандай
дүт тоғай
дыққат берди
дыққат бермеди
дыққатқа ылайық
дыққат қылды
дыққатын тартты

Е

ебин тапты
егиз қозыдай
езип ишпейди
езип ишти
езиуи еки қулағына жетти
езиуи жыйылмады
езиуи қулағына жетти
езиуин жыйды
езиуин жыймады
екеу ара
екеуи бир гөр
еки арыс
еки ауыз сөз (гәп)
еки аяғын бир етикке тығып
еки аяғын бир етикке тықты
еки аяғын тиреп алды
еки аяқлы бенде
еки бармағын мұрынына тығып
қалды
еки бастан
еки бүгилди
еки бүгилип
еки бүгилип қалды
еки гәптиң биринде
еки дүньяда
еки дүньяда да
еки дүньямызды берсин!

еки дүньяның әуереси
еки езиуи жыйылмады
еки езиуи құлағына жетти
еки езиуи құлағында
еки жағасынан қол айырмады
еки жағасынан қолы кетпеди
еки жақтың әуереси
еки жарты бир лүтин болды
еки жолдың ортасында
еки жүзлемеші
еки жүзлемешилик қылды
еки жүзлі
еки жүзлі болды
еки ийининен дем алды
еки ийинине суу кетти
еки ийинин жалмады
еки ийини салбырады
еки ийини түсти
еки кеменин басын усаған сууға
кетеди
еки көзи аспанда
еки көзи жеп баратыр
еки көзи жолда
еки көзи қанталады
еки көзим сизде (сенде)
еки көзин алмады
еки көзинің бириндей көрди
еки көзин қан басты
еки көзи сарғайды
еки көзи тасырайды
еки көзи тасырайып
еки көзи төрт болды
еки көзи төрт тәрепте
еки көзи уясынан шықты
еки қабат
еки қат (қабат) болды
еки қолға бир жұмыс
еки қоллап

еки қоллап тапсырды
еки қолы бос қайтты
еки қолы жағасында болды
еки қолын аузына тықты
еки қолын бос қойды
еки қолын көтерди
еки қолын қауырды
еки қолын мұрынына тығып қала
берди
еки қошкардың басы бир қазанда
қайнамас
еки құлағы менен
еки құлағым сизде (сенде)
екили-бирли сөйледі
екинің бирінде
екинші ауыз ашпады
екинші қадам қоймады
еки ойлы болды
еки ортада
еки оттың арасында қалды
еки сөздің басына бармады
еки сөздің басына келмеді
еки сөздің бирінде
еки сөздің бирине бармады
еки сөзлі
еки сөйледі
еки сөйлемеді
еки сөйлемейді
еки талай
еки туып, бир қалғаны емес
еки шайнап бир жутты
ексең — орасан
ел ағасы
ел ауызына түсти
ел ауызындағы адам
ел бар жерде — сөз бар
ел басына түскен ис ер басына
түседі

ел болды
елге жайды
елге макул — саған макул
елге сыймады
елде бары — сенде бары
елден айырылып болмас
елден бурын
елди ауызына қаратты
елдің ауызына елек тутып болмас
елдің нәзеринен қалма
елекке салды
електен өткерди(өткізди)
елін аман болса — сен аман
ел қатары
ел қатарына қосылды
ел не болса, сен де — сол
ел таныды
елшиге өлим жоқ
ем болды
емге табылмады
емин тапты
емшектен айырды
емшектен айырып алды
емшектен шығарды
енесин урайын
енши алды
еңбеги далаға кетти
еңбеги еш болды
еңбеги зая болды
еңбеги зая кетпеди
еңбеги зая кетти
еңбеги күйди
еңбегин еш қылды
еңбегин күйдирди
еңбегинди берсин!
еңбеги синген
еңбеги синди
еңбек синирди

ең болмаса
еңсеси басылды
еңсеси қатты
еңсеси қурыды
еңсесинің шуқыры көрди
еңсеси төмен түсти
еңсеси түсти
епке келди
епке келмеді
епке салды
еп көрди
еп көрмеді
ер басына ис түссе, етик пенен суу
кешер
ерге барды
ерге берди
ерге тийди
ерге шықты
ерден түсти
ер жетпеди
ер жетти
ер жигитке жетпис өнер де аз
ер жигитти майданда сына
ер жигитти намыс өлтиреді
ер жүрек
ерини еринине тиймейди
еринин тиследі
еринин тислеп қалды
ерк берди
ерк бермеді
еркине жиберди
еркине жибермеді
еркине қойды
еркине қоймады
еркинен айырды
еркинен айырылды
еркин нәпес алды
ермек болды

ермек етти(кылды)
ерси болды
ерси көрди
ерси көринди
ерси көрмеді
ертең бир күн
есабы бар
есабы жоқ
есабын алды
есабын таппады
есабын тапты
ес-ақылынан айырылды
ес-ақылынан айырылмады
ес-ақылын жойтпады
ес-ақылын жойтты
есап алды
есап берді
есап болды
есап емес
есап-кітап кылды
есапка алды
есапка алынды
есап қылды
есапты дос айырытмас
есаптан адасты
ес болды
есесін алды
еси аұды
еси аумады
еси ауып кетті
еси ауып қалды
еси бар
еси барында
еси болса
есигін ашпады
есигінде жүрді
есигін жел ашып, жел жаппады
есигін тындырмады

есиги тар
еси дұрыс
еси енбеді
еси енді
еси еніп
еси жоқ
еси кетіп
еси кетпеді
еси кетті
еси кирді
еси кирерли-шығарлы
еси кирип қалды
еси кирмеді
есикке бас қойды
есик көрген
есиктен атлады
еси қалмады
есім қурысын
есін алды
есінде жоқ
есінде қалды
есінде сақтады
есінде турды
есінде турмады
есінде тұтты
есіне алды
есіне алмады
есіне енбеді
есіне енді
есіне келді
есіне келмеді
есіне кирді
есіне кирип-шықпады
есіне кирмеді
есінен адасты
есінен азды
есінен айырылды
есінен аұды

есинен ауып
есинен кетпеди
есинен кетти
есинен көтерілди
есинен таныды
есинен танып
есинен шығарды
есинен шығармады
есинен шығып кетти
есинен шықлады
есинен шықты
есине салды
есине салмады
есине түсирди
есине түсирмеді
есине түспеди
есине түсті
есин жеди
есин жойтпады
есин жойтты
есен жыйды
есин жыйнады
есин жыйнамады
есин жыйнап алды
есин танығаннан бери
есін таныды
есін барда етегинди жап
есінде болсын
есинди жедің бе?!
есинди жыйна
есин орнында ма?!
есін өзінде ме?!
еси ләс
еси пүгин
еситер қулаққа жаман
еси-хуушын алды
еси-хуушын жойтты
еси шығып кетти

еске алды
еске келди
еске салды
еске түсирди
еске түсті
ески ауырыу(кесел)
ески гәп
ески жараның ауызын ашты
ески кеселі қозғалды
ес кирди
ес кирмеді
ес керди
есте жоқ
есте қалды
естен кетпеди
естен танды
естен шығарды
естен шығармады
естен шықнады
естен шықты
есте сақлады
есте тұтты
ес тоқтатты
етегі ашылды
етегіне жабысты
етегіне жабысып алды
етегінен алды
етегінен улады
етегіне салды
етегін улады
етек жайды
етек-жөні кең
етек-жөнін жыйнады
етекке жабысты
ег етке, сорпа белке
ети қызды
етин жеди
етя өлди

ети өлип кеткен
ети — сизики, сүйеги — бизики
ети түршикти
ети үйренди
етке шыкпады
еттен өтп, сүйекке жетти(тақалды)
ешеги жорғалады
ешеги жорғаламады
ешеги сүрникпеди
ешеги сүрникти
ешекке терис мингизди
ешекке ясыйын оқығандай болды
ешек қылып минди
ешек минез

Ж

жабысып алды
жағадан алды
жаға жыртысты
жағасына жабысты
жағасына қол салды
жағасынан алды
жағасынан тутты(улады)
жағасына түпирди
жағасын жыртты
жағасын тутты
жағасын улады
жағы ашылды
жағы жағына жукпады
жағы жағына тиймеді
жағы қарысқыр!
жағы қарыспады
жағы қарысты
жағына таянып қалды
жағын ашырмады
жағының етин жеди
жағың қарысқыр!

жағы талды
жағы тыйылды
жағы тынбады
жағы шаршады
жазаға тартты
жазаға тартылды
жазаға ушырады
жазасын алды
жазасын берди
жазасын тартсын!
жазасын тартты
жазығы жоқ
жазық маңлай
жазылып отырды
жайды басына көтерди
жақ жарыстырды
жақ жарыстырмады
жақсы атлы көринди(болды)
жақсыға жантас, жаманнан қаш
жақсыдан бағ қалар, жаманнан дақ
жақсы-жаманды көрген адам
жақсы ийт өлигин көрсетпес
жақсы көрди
жақсы көреді
жақсы көринди
жақсы көрмейди
жақсылық жерде қалмас
жақсылыққа жаманлық
жақсылық пенен
жақсы менен жаманды айырды
жақсы нийет — ярым ырыс
жақсы сөз — жан азығы
жақсысын асырып, жаманын
жасырып
жақты дүнья
жақын алды
жақын алмады
жақын арада

жақын жүрди
жақын жүрмеді
жақын көрді
жақын көрмеді
жақын ортада
жақын тартты
жақын тұтпады
жақын тутты
жалаға қалды
жала жаппады
жала жапты
жала қойды
жалаң аяқ
жалап кетті
жаласына қалды
жалғыз баслы
жаман айтпай, жақсы жоқ
жаман атқа қалды
жаман атқа қойды
жаман атлы болды
жаман атлы болмады
жаман атлыға шығарды
жаман атлы қылды
жаман аты шықпады
жаман аты шықты
жаман жолға кирип кетті
жаман жолға кирмеді
жаман жолға түсті
жаман көзден асырасын(сақласын)!
жаман көзі менен қарады
жаман көреді
жаманнан жарты қасық
жаманнан қаш, жақсыға жантас
жаманның бір қылығы артық
жаман сөзге барды
жаман сөзге бармады
жаман үйренді
жаман үйретті

жаманын жасырып, жақсысын
асырды
жамбасына бир урды
жан ашыр
жан бар жерде қаза бар
жан басты
жан берді
жан беріп, жан алды
жанға батты
жанға тийді
жан деп
жанды жеді
жанды отқа салды
жанды тикти
жан енбеді
жан енді
жан-жан деп
жан ийинине от түсті
жан ийманы қалмады
жан кирді
жан кирмеді
жан күйдирді
жан күйдирип
жан күйер
жаннан безді
жаннан кешті
жаннан тойды
жан пидә қылды
жан сақлады
жан сақлап қалды
жан таласты
жан тапсырды
жан-тәни менен
жан тәслим етті
жан терге түсті
жан халатта
жаны алқымына жетті(келді)
жаны алқымына тығылды

жаны ашыды
жаны ашымады
жаны бар
жаны бардың үмити бар
жаны барынша
жаны енди
жаны жай таппады
жаны жай тапты
жаны жәннетте болсын!
жаны кирди
жаны кирмеди
жаны көзине көринди
жаны күйди
жаны қалды
жаны қалмады
жаны қатты
жаны қыйналды
жаны қыл үстінде
жаным менен
жанына алды
жанына алмады
жанына батпады
жанына батты
жанына жақты
жанына жоламады
жанын алды
жанын алқымына келтирди
жанынан безди(кешти)
жанынан өтип кетти
жанынан тойды
жанынан түңилди
жанынан үмитин үзди
жанына тийди
жанын ашытпады
жанын ашытты
жанын аяды
жанын аямады
жанын берди

жанын да аямады
жанын жаббарға берип
жанын жағасына келтирди
жанын жақты
жанын жәхәннемге жиберди
жанын жеди
жанын келиге камады
жанын көзине көрсетти
жанын күйдирди
жанын қәтерге салды
жанын қоярға жер таба алмады
жанын құрбан қылды(етти)
жанын қыйнады
жанын қыйнамады
жанын ортаға салды
жанын отқа салды(жақты)
жанын пидә етти(қылды)
жанын сақтап қалды
жанын сууырып алды
жанын тикти
жанын шығарды
жанының барынша
жаның барда
жаның бар ма?!
жаның барында
жаның шыққыр!
жанып жүрди
жанып тұрған от
жаны рәхәт таппады
жаны рәхәт тапты
жаны сүйди
жаны сүймеди
жаны тас
жаны тас төбесине шықты
жаны тойды
жаны төзбеди
жаны түршикледи
жаны түршикти

жаны үзилди
жаны шығып
жаны шығып кете жазлады
жапы шығып кетти
жаны шыдамады
жаны шыкпада
жаны шықты
жапа көрди
жапа шекти
жараның ауызын ашты
жара салды
жарасы женил
жарасына дуз септи(басты)
жарасын қозғады
жар салды
жарық дұнья
жарық көрди
жарық күн
жарыққа шықты
жарылып сөйледі
жарым жан
жас басты
жас басы менен
жас босанды
жас кетти
жаслық қылды(етти)
жаслық қылма(етпе)
жаслық қылып(етип)
жас төкті
жасы асқан
жасы бир жерге барып қалған
жасы жетти
жасы қайтқан
жасы қайтып қалды
жасына толды
жасын жасап, асын асаған
жасын төкті
жасы толған

жатығы менен сөйледі
жатып алды
жатып жеди
жатып ишер
жатып қалғанша, атып қал
жатып қалды
жатып турды
жатып шықты
жатырған жыланның қуйрығын
басты
жау ала ма?
жау жағадан алды
жау жағадан, ийт етекпен алды
жау жүрек
жау келди ме?!
жау қуғандай
жау қууды ма?!
жаурап қалды
жау тийгендей
жау тийгендей болды
жау тийди
жауыз нийет
жәбір берди
жәбір етті(қылды)
жәбір-жапа көрди
жәбір-жапа шекти
жәбір жеди
жәбір көрди
жәбір көрмеді
жәбір көрсетті
жәбір тартты(шекте)
жәмәт жәм
жәнжелді өзине сатып алды
жәнжел көтерді(шығарды)
жәнжел қылды
жәнжел салды
жәрдем берди
жәрдем бермеді

жәрдеми тийди
жәрдеми тиймеді
жәрдем көрсетпеді
жәрдем көрсетті
жәрдем қолын созбады
жәрдем қолын созды
жеген ауыз уялар
жегени алдында, жемегени артында
жеген-ишкени зәхәр болды
жек көрді
жек көреді
жек көрінді
желге ушырды
желкемнің шуқыры көрсін!
желкеси жерге тиймеген
желкесине артты
желкесине қақты
желкесине минді
желкесине миніп алды
желкесинен түспеді
желкесине пингирік шапты
желкесине шықты
желкесін қақты
желкесін қасыды
желкесін қысты
желкеси түсті
желке тамыры тырысты
жем болды
жеме-жемеге келгенде
жеме-жемеге келді
жемисін көрді
жемисін көрмеді
женді түрді
жеңді түріп шықты
жеңіл ауыз
жеңіл аяқ
жеңілдің асты, ауырдың үсті
менен

жеңіл-желпі қарады
жеңіл жүрді
жеңіл көшті
жеңіл қарады
жеңіл қутылды
жеңіл минез(ли)
жеңіл ойлады
жеңіл тартты
жеңіл тәбиат (адам)
жеңілтеклік етті(қылды)
жеңіл тийді
жеңіл түспеді
жеңіл түсті
жеңін сыбанды
жеңін түрді
жеңін түріп шықты
жең ишінде
жең ишпінен
жең сыбанды
жең түрінді
жең ушынан
жең ушын берді
жеп жатты
жеп кетті
жеп қойды
жеп қоя жазлады
жеп қоятуғындай қаралы
жер аударды
жер бауырлады
жер бауырлап жатты
жер болды
жер болып қалды
жерге киргизіп жиберді
жерге кирип кете жазлады
жерге кирип кетті
жерге көмді
жерге қарады
жерге қаратты

жерге урды
жерде қалды
жерде қалдырды
жерден алып, жерге салды
жерден жети қоян тапқандай
жердин асты менен
жердин астында жылан
қыймылдағанын биледи
жердин астында жылан
қыймылдаса билетуғын
жердин тилин биледи
жердин түби
жердин түбинде
жер етти(қылды)
жер жарылмады, мен кирмедим
жер жутқандай
жер жутқыр!
жер жутты
жер жутты ма?
жерик болды
жер-көкке сыйғызбады
жер-көкке сыймады
жер-көкте жоқ
жер қыртысын жети бөлди
жер менен аспаңдай паркы бар
жер менен бірдей болды
жер менен жексен болды
жер менен жексен қылды(етти)
жер сызын отырды
жер сыйлап қалды
жер тартқыр!
жер тартты
жер таянып қалды
жер тепсинди
жер тиреди
жер тиследі
жер тислетти
жер тоқпақлады

жесир қалды
жетегине ерди
жете қаба
жети бүгилди
жети бүгиліп
жети жасардан жетпис жасарға
дейін
жети жастан жетпис жасқа шекем
жети жининдей көрди
жети жининдей көреді
жети жининен бетер көрди
жети жининен бетер көреді
жети журтқа белгили
жети журттан келди
жети журтты куртқан
жети жүйесинен өтти
жети жүйкеси қатты
жети жүйресинен өтти
жети қырдан асты
жети қырлы
жетим қалды
жети насыры бүгилди
жети насырын бүкти
жети өлшеп, бир кес
жети түнде
жети ұйқылағанда түсине кирмеди
жети ұйқылап, түсине кирмеди
жиби бос
жиби бослау
жигит болды
жигитлердің гүли
жили болды
жили болдың ба?
жили қылды(етти)
жилитик қылды
жилитик қыла
жини атланды
жини басылды

жини келди
жини келмеди
жининдей көрди
жинине минди
жининен бетер жаман көрди
жинине тийди
жинин келтирди
жинин тырыстырды
жини сүймеди
жини сүймейди
жини тутнады
жини тутты
жини түсти
жини тырысты
жини услады
жин қаққандай
жин қақты
жин урғандай
жин урғыр!
жин урды
жин хәм урмайды
жипке дизди
жипке дизип
жипсиз байлады
жипсиз байланды
жип тақты
жоқары кетти
жоқары көтерилди
жоқ болғыр!
жоқ болды
жоқ дегенде
жоқ етти(кылды)
жоқ жерде
жоқ жердеги
жоқ жерден
жоқ жерден тапты
жоққа шығарды
жоққа шықты

жокты жондырып болмас
жоктын қасы(қасында)
жол азабы
жол азабы — гөр азабы
жол алды
жол ашар
жол ашты
жол ақтарды
жол ашылды
жол баслады
жол басты
жол берди
жол бермеди
жол билмеди
жол болсын?!
жолға баслады
жолға кирди
жолға қойды
жолға салды
жолға түсти
жолға шықты
жолда қалды
жолда қалдырды
жолдан адасты
жолдан аздырды
жолдан бурды
жолдан кайтарды
жолдан қалдырды
жолдан тайды
жолдан урды
жолдан шығарды
жолдан шықты
жолды ашып берди
жолды тосты
жол-жөнекей
жол жүрди
жол изледі
жол кесті

жол көрди
жол көрсетти
жол қойды
жол қоймады
жол қойып берди
жол қуұды
жол салды
жол ситтеди
жол таласты
жол тапты
жол тартты
жол таслады
жол тосты
жол тутты
жолы ашық
жолы байланды
жолы бар
жолы бар жигиттің жеңгеси
шығар алдынан
жолы бир
жолы болды
жолы болмады
жолы болсын!
жолы жинишке
жолы жоқ
жолы көп
жолына айдай қарады
жолына кирди
жолына көзі төрт болды
жолына көз тутты
жолына қайтарды
жолына қарады
жолына қойып берди
жолынан аласты
жолынан қайтарды
жолынан қалдырды
жолына өтип алды
жолына түсті

жолына шықты
жолын байлады
жолын билди
жолын биледи
жолында өлди
жолында турды
жолын кести
жолын қуұды
жолын қылды
жолын таппады
жолын тапты
жолын тауып алды
жолын тосты
жолын туппады
жолын тутты
жолын усады
жолына гүл пйтсин!
жолын ашық
жолың ашығысын!
жолың болсын!
жолыңнан қалма
жолыңыздан қалмаң
жолы табылды
жолы табылмады
жолы тар
жолы түсти
жолы үлкен
жөнге жүрмеді
жөнге келди
жөнге келтирди
жөнге салды
жөнге түсирди
жөнге түспеди
жөнге түсти
жөн-жосақ сорады
жөни жоқ, жосағы жоқ
жөни келгенде
жөни келди

жөнин айтпады
жөнин айтты
жөнин билди
жөнин биледи
жөніне жүрди
жөніне жүрмеді
жөніне кетпеди
жөніне кетті
жөнин таппады
жөнин таппады
жөнин тапты
жөн көрді
жөн көрмеді
жөн таппады
жөн тапты
жубын жазбады
жуда болды
жудырық жеди
жудырық жумсады
жудырық көрсетті
жудырықтай бала
жұлдыз санады
жұлдыз санап шықты
жұлдызы жанды
жұлдызы жарасты
жұлдызы жарқын
жұлдызы жоқары
жұлдызы қарсы
жұлдызы қарсы болды
жұлдызы сөнді
жулыны үзілді
жулып жеди
жұмыс ақсап қалды
жұмысқа қолы бармады
жұмыстың көзін биледи
жұмыстың көзін билемейді
жұмысы басынан асып жатыр
жұмысын болмасын

жұмысы түсті
жұрдай болды
жұрдай қылды
жұрт көрген
жұрт көрді
жұрт сорады
жұрттан асқан
жұтынып тұр
жууабын берді
жууан жудырық
жууап алды
жууап берді
жууапкершілікке тартты
жууап қайтарды
жууапқа тартты
жууапқа тартылды
жууап қатпады
жууылмаған қасықтай
жууып-шайды
жууырғандыки емес, бұйырған-
дыки
жүгі жеңіл
жүгін жеңіл қылды
жүзбе-жүз келді
жүз берді
жүз бермеді
жүзден жүйрік
жүзден жүйрік, мыңнан тулпар
жүзден жүйрік шықты
жүзден шыққан жүйрік
жүзеге аспады
жүзеге асты
жүзеге келді
жүзеге келтирді
жүзеге шығарды
жүзеге шығармады
жүзеге шықты
жүзи ашық

жүзи жайнады
жүзи жарык
жүзи жылы
жүзикке қас қондырғандай болды
жүзи қара
жүзи қара болды
жүзи қызарды
жүзимнің суындай
жүзінде қан жоқ
жүзінде қан қалмады
жүзине қан жуырды
жүзін жасырды
жүзін жерге қаратты
жүзін салмады
жүзін төмен қаратпады
жүзін төмен қаратты
жүзінде көзін бар демей
жүзи сарғайды
жүзи солды
жүзи суық
жүзи таныс
жүзи төмен
жүзи төмен қарады
жүзи шыдамады
жүзи ысық
жүз көриспеди
жүз көристи
жүз салды
жүз тутты
жүйкесі қурыды
жүрегі айныды
жүрегі айнымады
жүрегі айырылды
жүрегі алып ушты
жүрегі арқасына тартып кетті
жүрегі аттын геллесіндей
жүрегі ауызына тығылды(келді)
жүрегі бармады

жүрегі барып
жүрегі бетлемеди
жүрегі бос
жүрегі босасты
жүрегі дауамады
жүрегі дир етті
жүрегі езилді
жүрегі елжиреди
жүрегі жанды
жүрегі жарыла жазлады
жүрегі жарылды
жүрегі жарылып кете жазлады
жүрегі жарылып кетті
жүрегі жибиді
жүрегі жибимеди
жүрегі жоқ
жүрегі зырқырады
жүрегі көтерилді
жүрегі көтермеди
жүрегі күйді
жүрегі қабынан шықты
жүрегі қалмады
жүрегі қан болды
жүрегі қозғалды
жүрегі қысылды
жүрегі муз болды
жүрегі муздай болды
жүрегін алды
жүрегін ашты
жүрегін басты
жүрегін басып алды
жүрегін босатты
жүрегінде кири жоқ
жүрегінде оты бар
жүрегине ас батпады
жүрегине ғұлғула салды
жүрегине қол салды
жүрегине қыл да сыймады

жүрегинен урды
жүрегине от салды
жүрегине суу септи
жүрегине сыймады
жүрегине түсти
жүрегін жаралады
жүрегін жарды
жүрегинің түгі бар
жүрегін сызлатты
жүрегін тилди
жүрегі орнына түсти
жүрегі от болып жанды
жүрегі сазды
жүрегі суу ете қалды
жүрегі суу етті
жүрегі сызлады
жүрегі талды
жүрегі тарлық қылды
жүрегі тастай
жүрегі тас төбесіне шықты
жүрегі тасып кетті
жүрегі түршикті
жүрегі улы-дүпиді болды
жүрегі ушты
жүрегі үзілді
жүрегі ханасына сыймады
жүрегі шайылды
жүрегі шәукилдеп
жүрек бар ма өзі?
жүрек-бауыры қан болды
жүрек-бауырын жақты
жүрек-бауырын жандырды
жүрек-бауырын тилди
жүрек ете алмады
жүрек етип
жүрек жалғады
жүрек жалғап алды
жүрек жутқан
жүрек жутып

жүрек қайтпа
жүрек сазды
жүректен урды
жүректі ашты
жүрек шайды болды
жүеңлеп алды
жүеңсиз кетті
жығылған гүреске тоймайды
жығылғанға жудырық
жығырданы қайнады
жыламаған балаға емшек қайда
жылан жайлағандай
жылан жалағандай
жыланның майын жалаған
жылан шыққан
жылауын бос қойды
жылауын қолға алды
жылауын қолдан беріп қойды
жылауын тартып қойды
жылқысы тауға шықты
жыллы жай
жыллы жауып қойды
жыллы жүзлі
жыллы көресті
жыллы орын
жыллы сөз
жыллы сөйлесті
жыллы шырай
жыллы шырай беріп
жым болды
жымдай болды
жымдай қылды
жым-жырт болды
жым қылды
жыр болды
жыр тапты
жырын жырлады
жырын жырламады

загстен өтти
 заққы болды
 заққы шықты
 зақым келди
 зақым қылды
 зақым тийди
 заман жетти
 заман көтермеди
 заман көтермейди
 заман туұды
 заманы келди
 заманы өтти
 зар болды
 зар емес
 зар еңиреди
 зар етти(қылды)
 зар жылады
 зар жылатты
 зар қақсады
 зар қақсатты
 зарым бар, зорым жоқ
 зарымыз бар да, зорымыз жоқ
 зарын тартты
 заты басқа
 заты пәс
 зая болды
 зая болмады
 зая етпеди(қылмады)
 зая етти(қылды)
 зая жиберди
 зая жибермеди
 зая кетпеди
 зая кетти
 зәлели жоқ
 зәлели тийди
 зәлел келди

зәлел келтирди
 зәлел көрди
 зәрреси қалмады
 зәрреси ушты
 зәхәр адам
 зәхәр жутқыр!
 зәхәр жутып жүрди
 зәхәрін жайды
 зәхәрін төкті
 зәхәрін шаппады
 зәхәрін шашты
 зәхәр ишкизди
 зәхәр ишкир!
 зәхәр шашты
 зейин аударды
 зейини өткір
 зейин қойды
 зейин салды
 зил басты
 зил қара кесек
 зил қара тас
 зирдеги шықты
 зирдек қатты
 зирдектей болды
 зиярат етти(қылды)
 зор болды
 зорға дегенде
 зор келди
 зорлық етти(қылды)
 зорлық көрди
 зулым етти(қылды)
 зулым көрди
 зулым көрсетти
 зығырданы қайнады
 зықын шығарды
 зықы шықты
 зым ғайып болды
 зым-зыя болды

зып берди
зыр жууырды
зыр жууырып
зыян берди
зыян бермеди
зыян етти(кылды)
зыян жеткизбеди
зыян жеткизди
зыян жетпеди
зыян жетти
зыян келди
зыян келмеди
зыян келтирди
зыян келтирмеди
зыян көрди
зыян көрмеди
зыян салды
зыян салмады
зыян таппады
зыян тапты
зыян тийгизбеди
зыян тийгизди
зыян тийди
зыян тиймеди
зыян шекти
зыяны тийди
зыяны тиймеди
зыяпат берди
зыяпат кылды

И

изге салды
изге түсирди
изге түсти
изден шығарды
изден шықты
изеп баспады

иззет көрсетпеди
иззет көрсетти
иззет-хүрмет көрсетти
изи жарассын!
изин баспады
изин басты
изине адам қойды
изине гәп ерди
изине гәп ермеди
изине қайқайып түсти
изине қайтты
изине қара ермеди
изинен барды
изинен қалмады
изинен қуұды
изинен түсти
изине сөз ерди
изине сөз ермеди
изине түсти
изине шық ермеди
изине шық жуқтады
изин жасырды
изин жок етти(кылды)
изин қуұды
изин өширди
изин суұйтнай
изин тутты
изи суұды
из кести
из қалды
из қалдырды
из қалдырмады
из салды
ийбе қылды
ийбе сақлады
ийбе тутты
ийге тартар
ийеги қышыды

ийеги кышымады
ийегин көтерди
ийегин қышымасын
ийек астында
ийек қақтады
ийек қақты
ийек сүйеди
ийек гиреди
ийи бос
ийини келгенде
ийини келди
ийини келип
ийини келмеді
ийини қысық
ийининен дем алды
ийинин қысты
ийини түсті
ийин қағысты
ийин теңестірді
ийин тирескен
ийин тирести
ийис билмейді
ийиси келеді
ийисин алды
ийисин шығарды
ийисин шығармады
ийиси шықты
ийис шығарды
ийкемге келді
ийкемге келмеді
ийман жүзлі
ийман келтирді
ийман сорады
иймансыз кетті
ийман тапты
ийман тиледи
ийманы жоқ адам
ийманы жолдас болсын!

ийманым көмил
ийманын айтты
ийманын жутты
ийманын сатты
ийманын ушырды
ийманын үйірді
ийманы тас төбесіне шықты
ийманы ушып кетті
ийнедей қадалды
ийнедей шаншылды
ийне менен құдық қазғандай
ийнени жипке дизді
ийненін ушына шөп дизді
ийненін ушындай
ийнесінен сабағына дейін
ийне шаншар жері жоқ
ийт азабы
ийт азабын берді
ийт азабында
ийт азабын көрді
ийт азабын шекті
ийт азап ненен
ийт әуере
ийт әуереге салды
ийт әуереге түсті
ийт әуересін шығарды
ийт әуересі шықты
ийт биле ме?!
ийт болды
ийт емген
ийт жанлы болды
ийт жей ме
ийт жемейді
ийт ийесін танымас
ийтине дейін биледи(таныйды)
ийтин шығарды
ийти шықты
ийт күнін басына салды

ийт күнин көрсетти
ийт-қуска жем болды
ийт қутырса, ийесин қабады
ийт қылды
ийтлиги тутты
ийтлик етті(қылды)
ийт маскара болды
ийт маскара қылды
ийт масқарасын шығарды
ийт масқарасы шықты
ийт минез
ийт муты
ийт өлген жер
ийт өлген жерге
ийт өлген жерде
ийт өлим
ийт өмир
ийт пенен қуска жем болды
ийт пенен пышықтай
ийт силикпесин шығарды
ийт силикпеси шықты
ийт талағандай
ийттей ислеи
ийттей қылды
ийттей талады
ийттей ызғыды
ийттен бир сүйек қарыздар
ийттен қорққан пышықтай
ийттен хор болып
ийт терисин басына жапты
илаж бар ма
илаж жоқ
илажы бар
илажы бар ма
илажы барынша
илажы жоқ
илажы қалмады
илажы қанша!

илажын тапты
илип алатуғыны жоқ
илип алды
илип кетти
илип түсті
ила демеди
ила деп ауызын ашпады
имкан берди
инабатқа алды
инам етпеди
инам етті
ингендей кайысты
инсабы жоқ
инсап жоқ
инсапка келди
инсап қылды
интизар болды
интизар етті(қылды)
ирге көтерди
ириден туұрады
иритки салды
ис алып барды
ис билермен
исенген тауы
исеним артты
исеним билдирди
исенимди ақлады
исенимди ақламады
исеними артты
исенимин ақлады
исенимин ақламады
исеним көрсетти
ис жүргизди
иси алшы
иси басынан асып жатыр
иси бес
иси болмады
иси жоқ

иси жүрди
иси жүрисип кетти
иси жүрмеді
иси келиспеді
иси келисті
иси қырсығына айланды
иси қырсығына кетті
иси насырға шапты
исин қылды
исин питирді
исин болмасын
иси оңға баспады
иси оңға басты
иси оңынан келді
иси оңынан келмеді
иси питпеді
иси питті
иси түсті
иси шатақ
иске араласты
иске аспады
иске асты
иске қолы бармады
иске қосты
иске салды
иске тартты
иске түсті
ис қозғады
ис қозғатты
ис қоржын
ислер бе
исли болды
ис питпейді
истен қалды
истен қойды
истен шығарды
истен шықты
истиң белине тепті

истиң көзин биледи
истиң көзин танийды
истиң көзин тапты
истиң тилин биледи
исти писирді
ис тутты
ис шықпады
итибар берді
итибар бермеді
итибарға алды
итибарға алмады
итибарсыз болды
итибарсыз қалды
итибарсыз қалдырды
ишегі қатты
ишегі қатып, силеси қурыды
ишегі үзілді
ишек-силеси қатқанша күлді
ишек-силеси қатты
ишек-силеси қатып күлді
иши аұыра ма?!
иши апыды
иши-баұыры елжиреди
иши-баұырына кирді
иши билді
иши биледи
иши ғым етті
иши дүбірледі
иши жанды
иши жибимеди
иши жылыды
иши жылымады
иши ийт жыртқандай болды
иши күйді
иши қайнады
иши қара
иши қызды
иши майлы

ишимдегини тап
ишин ақтарды
ишинде болды
ишинде болмады
ишинде гәп жатпайды
ишинде жүрди
ишинде сақтап жүрди
ишине жутты
ишине кирип шықты
ишинен езилди
ишинен күлди
ишинен пискен
ишинен тынған
ишинен тынды
ишинен тынып
ишине сақлады
ишине салды
ишине салып жүрди
ишине сыйдырды
ишине сыймады
ишине тартты
ишине түйди
ишин ийт жыртқандай болды
ишин ийттей кемирди
ишин ийт тырнады(жыртты)
ишин кемирди
ишин қараңғы жайлады
ишин тартты
иши оттай жанды
иши оттай күйди
иши писти
иши сезли
иши тар
иши улы-дүпиди болды
иши уғдай ашпыды
ишкен асы бойына тарамады
ишкен жегени бойына тарамады
ишкени алдында, ишпегени

артында
ишкени ириң болды
ишки дүньясы өзгерди
ишки сарайы саў
иш қыста болды
иш мерез
ишпеге-жемеге жанын қоймады
иш тарлық қылды
иш таслады
инштейи ашылды
иштейи жоқ
иштен тынған
иштен тынды
иште сақлады

К

камалға жеткізди
камалға жетти
камалға келди
камал тапты
камалына жетти
кәрамат көрсетти
кәр етпеди
кәсапаты тийди
кегирдегине жетти
кегирдегине келди
кегирдегинен алды
кегирдегинен асты
кегирдегин созды
кегирдекке келгенше
кегирдекке суў бүркиди
кегирдектен келди
кейінге силтеди
кейінге созды
кейінге сүрди
кейінде қалдырды
кейининде қалды

кейининен калмады
кейининен кууды
кейининен түсти
кейинине сөз ерди
кейинине сөз ермеди
кейинине түсип алды
кейинине түсти
кейинин ойлады
кейинин ойламады
кейини таркады
кейини үзилмеди
кейипи асты
кейипи бар
кейипи бузық
кейипи бузылды
кейипин бузды
кейипин ушырды
кейипи таркады
кейипи ушты
кек алды
кек сақлады
кек сақламады
кек тутпады
кек тутты
«кел» демек бар, «кет» демек жоқ
келе болды
келе болмады
келе болмайды
келеге келди
келеге келмеди
келеге келтирди
келе қылды(етти)
келин алды
келин түсирди
келмеске кетти
келсе бес, келмесе он бес
келте қонышлық етти(қылды)
келте ойлады

кем болма
кем болмады
кемеге мингеннің жаны бир
кемеси қырға шықты
кем кеуіл
кем көрди
кем несийбелі
кем тутты
кең болсан, кем болмайсан
кеңге кең дүнья, тарға тар дүнья
кеңес берди
кеңес қурды
кеңесли той таркамас
кеңес сорады
кең пейил
кепил болды
кепилге алды
кепилін алғаным жоқ!
керек тастың ауырлығы жоқ
кери кетти
кери тартпа
кери тартты
кесек болып қалды
кеселі қозғалды
кесел қылды(етти)
кесең ағармасын!
кесе турды
кесип таслады
кесири жұқты
кесирине қалды
кесирине ушырады
кесирин тийгизди
кесири тийди
кеуіл айтты
кеуіл аударды
кеуіл аудармады
кеуіл ашты
кеуіл берди

кеуил бермеди
кеуил билдирди
кеуил бөлди
кеуил бөлмеди
кеуил бурды
кеуилге ауыр алды
кеуилге жақты
кеуилге келди
кеуилге қарады
кеуилге қарамады
кеуилге тийди
кеуилден шығарды
кеуил жетер
кеуили айныды
кеуили ақ
кеуили ауды
кеуили ауырды
кеуили ашық
кеуили ашылды
кеуили әл аспанда
кеуили бар
кеуили бармады
кеуили барып
кеуили басылды
кеуили болды
кеуили болмады
кеуили бос
кеуили босады
кеуили босасты
кеуили бөлінди
кеуили бузық
кеуили бузылды
кеуили дәрья
кеуили дәрьядай тасты
кеуили ериди
кеуили жай
кеуили жай болды
кеуили жай тапты

кеуили жақын
кеуили жарасты
кеуили жоқ
кеуили жумсақ
кеуили жумсарды
кеуили кең
кеуили кетти
кеуили кешимеди
кеуили көтерилди
кеуили көтермейди
кеуили қабарды
кеуили қабармады
кеуили қайтты
кеуили қалды
кеуили қамықты
кеуили қара
кеуили қарар таппады
кеуили қарар тапты
кеуили қатты
кеуилин алды
кеуилин алмады
кеуилин аударды
кеуилин аудармады
кеуилин аулады
кеуилин ауыртты
кеуилин ашпады
кеуилин ашты
кеуили нәзик
кеуилин бакты
кеуилин басты
кеуилин билдирди
кеуилин босатты
кеуилин бөлди
кеуилин бөлмеди
кеуилин бузбады
кеуилин бузды
кеуилин бурды
кеуилиндегін тапты

көз боямашылық етти(кылды)
көз бояушылық
көзге айтты
көзге алмады
көзге басылды
көзге жақын
көзге жақын болды
көзге илинбеди
көзге илинди
көзге илинерли
көзге илемди
көзге көринбеди
көзге көрингендей
көзге көринди
көзге көринерлик
көзге кәринерлик ис қылды
көзге күйик болды
көзге күйик қылды
көзге күйик қылмады
көзге оттай басылды
көзге оттай көринди
көзге сүрткендей
көзге сүртти
көзге тасланды
көзге тутты
көзге түртки болды
көзге түртти
көзге түспеди
көзге түсті
көзге шалынды
көзге шөп салды
көзге ысық көринди
көзден ғайып болды
көзден жоғалды
көзден кеширди
көзден қалды
көзден қашырды
көзден қашырмады

көзден өткерди
көзден таса болды
көзде тутты
көзди алады
көзди ашып жумаман дегенше
көзди ашып-жумғанша
көздің жауын алады
көздің жауын алғандай
көздің қарашығындай
көздің қарашығындай сақтады
көздің нурын алғандай
көзди шалғытты
көз жарды
көз жас қылды
көз жас төкти
көз жасы босқа кетпеди
көз жасы көл болды
көз жасын ағызды
көз жасына қалды
көз жасына қалмады
көз жасын көрди
көз жасын төкти
көз жасын тыйды
көз жетер жер
көз жетпес
көз жиберди
көз жумбады
көз жумды
көз жууыртты
көзи ағарды
көзи айтты
көзи ашығында
көзи ашық
көзи ашылды
көзи байланды
көзи гиреуленди
көзи жайнады
көзи жанды

көзи жанып турды
көзи жарқ ете калды
көзи жарқ етти
көзи жарыды
көзи жасқа толды
көзи жаудырады
көзи жер көрмеді
көзи жетпеди
көзи жетпейди
көзи жетти
көзи жолда
көзи жумылды
көзи жылтырады
көзи илди
көзи илинбеди
көзи илинди
көзи илмеді
көзи көзине түсті
көзи көрді
көзи қамасты
көзи қанға толды
көзи қараұытты
көзи қорқты
көзи қорқып қалды
көзи қызарды
көзи қызарып жүрді
көзи қызды
көзи қыйды
көзи қыймады
көз илиндирді
көз илиндирмеді
көз илмеді
көзі мәштей ашылды
көзіме көрінбе!
көзім жетпейді
көзімнен жоғал!
көзі мөлдіреді
көзім ушып тур

көзім ушып тұрған жоқ
көзім шықсын
көзім айырмады
көзім алартты
көзім алды
көзім алмады
көзім алып қашты
көзім ашқалы
көзім ашқаннан бери
көзім ашты
көзім аштыртпады
көзім ашып жумғанша
көзім ашып көргені
көзім ашып қойды
көзім байлады
көзім бақырайтып
көзім билді
көзіме айтты
көзіме басты
көзіме бәле көрінді
көзіме бір нәрсе көрінді
көзіме елеследі
көзіме жас алды
көзіме жас келді
көзіме жин көрінді
көзіме илинбеди
көзіме илинди
көзіме илмеді
көзіме исенбеди
көзіме көрінбеди
көзіме көрінді
көзіме көрсетті
көзіме күйік болды
көзіме қан қуйылды
көзіме қан толды
көзіме қарады
көзіме қарай алмады
көзіме қара көрінді

көзине карап жүрди
көзине карап жүрмедди
көзине кум куйылды
көзине май питти
көзинен ғайып болды
көзинен жас шықты
көзинен жасы парлады
көзинен қалды
көзинен қан тамып
көзинен қашырды
көзинен қашырмады
көзине оттай басылды
көзине сууық көринди
көзине сүртти
көзине тийди
көзине тик қарай алмады
көзине түртки болды
көзине түртти
көзине түспеди
көзине түшти
көзине уйқы келе ме
көзине хеш нәрсе көринбеди
көзине шалынды
көзине шөп болды
көзине шөп салды
көзине ысық көринди
көзин жазбады
көзин жазбай
көзин жасқа толтырды
көзин жерден үзбеди
көзин жумды
көзин илиндирди
көзиниң ағы-қарасы
көзиниң ағы менен қарасы
көзиниң алды қараңғыласты
көзиниң алдына елеследі
көзиниң алдына келди
көзиниң алдына келтирди

көзиниң алдында
көзиниң алдында турды
көзиниң асты менен қарады
көзиниң астына алды
көзиниң астына алып қойды
көзиниң астынан қарады
көзиниң ети өсти
көзиниң жасы көл болды
көзиниң жасын көл етти
көзиниң жауын алды
көзиниң қарашығы
көзиниң қыйығын салды
көзиниң қыйығын таслады
көзиниң қырын салды
көзиниң майы өсти
көзиниң отын алды
көзиниң оты шығып
көзиниң тасасын алды
көзиниң тирисинде
көзин қадады
көзин қыздырды
көзин қысты
көзин май басты
көзин мәштей ашты
көзин ойды
көзин ойнатты
көзин сүзди
көзин тести
көзин тикти
көзин үзбеди
көзин үзбей
көзин шире басты
көзин шығарды
көзинди аш
көзинди ашып кара
көзине кара
көзине карап жүр
көзине кум куйылсын!

көзін жақсылық көрсін!
көзін жаманлық көрмесін!
көзін шыққыр!
көзі ойнады
көзі орнына түсті
көзі өткір
көзі өтпеди
көзі өтпейді
көзі өтті
көзі сарғайды
көзі тас төбесіне шықты
көзі тийді
көзі тири
көзі тирисінде
көзі тоймады
көзі тоймайды
көзі тоқ
көзі тостағандай
көзі төрт болды
көзі түспеди
көзі түсті
көзі тынды
көзі ұйқыға кеткенше
көзі ұйқыға кетті
көзі ушып
көзі ушып тұрған жоқ
көзі ушып тұрып па?
көзі уясынан шығып кете жазлады
көзі уясынан шығып кетті
көзі үйренді
көзі үңірейіп қалды
көзі шағылысты
көзі шалды
көзі шықты
көз-көз қылды
көз көрген
көз көреки
коз көрмеген, кулак еситпеген

көз қарашығы
көз қарашығындай
көз қарашығындай сақлады
көз қорқақ, қол батыр
көз-қулақ болды
көз-қулақ болмады
көз-қулақ болып турды
көз қыйығын салды
көз қытшы
көз қыры менен
көз қырына алды
көз қырын салды
көз қырын салмады
көз қырын таслады
көз қысты
көзлери әлле-пәлле болды
көзлери кисесінен шығып кетті
көзлери патлайып
көзлери сарғайды
көзлери тесілді
көзлери төрт болды
көзлери уясынан шығып кете
жазлады
көз онында
көз өтпеди
көз өтті
көз салды
көз сүзді
көз таслады
көз тийді
көз тикті
көз тоймады
көз тутты
көз урыстырды
көз ушы менен қарады
көз ушына кетті
көз ушында
көз үзбеди

көз үйренди
көз шалғытты
көз шалды
көк бет
көкесин танытты
көк ешекке терис мингизди
көкиреги ашық
көкиреги кен
көкиреги кара
көкирегін басып алды
көкирегінде дығы бар
көкирегінде кири жок
көкирегінде оты бар
көкирегінен ийтерди
көкирегине самал тийди
көкирегине түйди
көкирегине урды
көкирегін керди
көкирегін көтерди
көкирегі сайрап тұр
көкирегі таза
көкирегі тасып кетти
көкирегі таудаи көтерилди
көкирек керди
көкирек керип
көкке жеткизди
көкке көтерди
көкке көтерилди
көкке көтерип
көкке сууырды
көкке ушты
көклерге көтерди
көклерге көтерип
көленкесинен қоркады
көленкесинен қорқты
көмек берди
көнигип кетти
көңил айтты

көңил ашты
көңил берди
көңил бермеди
көңил билдирди
көңил бөлди
көңил бөлмеди
көңилге алды
көңил жазды
көңили айныды
көңили босады
көңили бузылды
көңилин ашты
көңилине алды
көңилине алмады
көңилине жақпады
көңилине жақты
көңилин көтерди
көңилин сорады
көңили орнына түсти
көңили өсти
көңил көтерди
көңил қойды
көңил сорады
көп болса
көп жаса!
көп күлген бир жылайды
көп пенен көрген ұллы той
көп сөз — ешекке жүк
көптен қоян қутылмас
көпті көрген
көп тилеги — көл
көп түпирсе, көл болар
көп узамай
көпшик қойды
көргенде қандай
көргеннің күни артық
көрдим демеди
көре алмады

көрерге көзи, атарға оғы жоқ
көрерге көзи жоқ
көрер көзге
көриниси сууық
көрип-көрмесликке алды
көриўге көзи жоқ
көрпене карап аяқ узат
көрпесине карап аяғын
созбады(узатпады)
көрпесине карап аяғын
созды(узатты)
көрсе қызар
көрсетип қояман
көтерилип басылды
көтер өкшенди
көшеге сыймады
көшеге сыймай жүр
көшеде қалған
көшеде қалған жоқ
көшеде қалды
көшени шаңғытты
көшесине кирди
көшесинен өтпеди
көше шаңғытты
көше шаңғытып
кризиске ушырады
күйеўге тийди
күйеўге шықты
күйип кетти
күйип күл болды
күйип-писип қалды
күл болды
күл етти
күле шырай менен
күли көкке сууырылды
күли көкке ушты
күлин аспанға ушырды
күлин көкке сууырды

күлин көкке ушырды
күлин сууырды
күлики болды
күликиге айландырды
күликиге қалды
күлики қылды
күл қылды(етти)
күл талқан болды
күл талқан етти(қылды)
күн аралап
күн аўды
күн батқанша
күн батты
күн бермеді
күн бойы
күн болмады
күн бурын
күнде байрам, күнде той
күн демей, түн демей
күн жарық
күн жоқ
күни бурын
күни бүгин
күни ертең
күни жақындады
күни жетти
күни жоқ
күни келди
күни кеше
күни қурыды
күнине жарады
күнине қалды
күнин көп көрди
күнин көрди
күнин көре алмады
күнинди көрсетемен!
күни өтпеди
күни өтти

күни питти
күни таусылды
күни толды
күни тууды
күни ушын
күн кетип атыр
күн кеширди
күн кеширмеди
күн көрди
күн көрс алмады
күн көрис
күн көрмеди
күн көрсетпеди
күн қарайды
күнлерден бир күн
күннің батыуы, таңның атыуы
күн тәртіби
күн тууды
күн шықты
күнә күндіз
күтпеген жерде
күш алды
күш атасын тыңламайды
күш бермеди
күш бириктирди
күш енди
күш жыйнады
күши еки көзине жетти
күши жетеди
күши жетпеди
күши жетпейди
күши жетти
күши келеди
күши келмеди
күши келмейди
күши қайтты
күшине енди
күшине минди

күшине толды
күш ислетти
күшке минди
күшке толды
күш кирди
күш көрсетти
күш салды
күш сынасты
күштен қалды

Қ

қабағы ашылды
қабағы ашылмады
қабағы жабылды
қабағы қарыс жабылып
қабағына қарады
қабағынан қар жабады
қабағын ашпады
қабағын керди
қабағын салды
қабағын түйди
қабағын үйди
қабағы тартты
қабағы түнерди
қабағы түсіп кеткен
қабағы тырысқан
қабағы үйилди
қабақ бас
қабақ үйди
қабақ шытты
қабырғасы қайысты
қабырғасы қатқан жоқ
қабырғасы майысты
қабырғасы менен кеңесті
қаға берди қылды
қағазға түсирди
қағазға түсті

қаза болды
қазан асты
қазанда болса шөмишке илинер
қазан қайнатты
қазанның құлағын услайды
қазаны қайнап тур
қаза тапты
қазық қылып қакты
қазықтай қатып қалды
қайғы басты
қайғыға батты
қайғы шекти
қаймағын алды
қайрап салды
қайсарлығы тутты
қайсы бети менен
қайсы бирин айтайын
қайсы гөрге жоғалды
қайсы гөрге кетти
қайсы жүз бенен
қайсы самал ушырды?!
қайсы тесикке кирерин билемеди
қайтадан дүньяға келди
қайтадан тууылды
қайтпас адам
қайтып келер есигінди қатты
жаппа!
қайтыс болды
қайтыс етті(қылды)
қайшы келди
қайыл болды
қайыл болмады
қайыры жоқ
қайырылып қарамады
қайырып таслады
қақаман суық
қақаң бас
как бас

қаққан қазықтай турды
қақ маңлайында
қақпанға илинди
қақпанға түсти
қақпан құрды
қалай болса солай
қалауын тапса қар жанар
қалта көтермеди
қалтасы көтермеди
қалтасына исенди
қалтасында ийт үрди
қалың бет
қамаққа алды
қамақта жатты
қамшы болды
қамшы болып тийди
қамшы жеди
қамшы көрди
қамшының астына алды
қамшы ойнатты
қамшысынан қан тамды
қамырдан қыл сууырғандай(етти)
қанат астына алды
қанат байлады
қанат болды
қанат жайды
қанат қакты
қанат питти
қанат шығарды
қанаты астынан
қанаты астында
қанаты астында сақлады
қанаты қайырылды
қанатын жайды
қанатын кести
қанатын қайырды
қанатының астына алды
қанаты сынды

қан болды
қанға батты
қанға боялды
қанға қан, жанға жан
қандай самал ушырды?
қандай хызмет?
қан жутқыр!
қан жутты
қан жылады
қан ишер
қан кешти
қан қақсады
қан қақсатты
қан қуйылды
қан қусты
қан қустырды
қан қызба
қан қылды
қан сорпа болды
қан төкті
қан шығарды
қаны бетине шығып тұр
қаны бир
қаны бузық
қаны қайнады
қаны қашты
қаны қызды
қанын ағызды
қанын алды
қанына сиңген
қанына сиңіп кетті
қанына тартты
қанын ишти
қанын қыздырды
қанын сорыды
қанын төкті
қаны тутты
қаны шықты

қанғы бас
қапа болды
қапа болмады
қапа қылды
қапталына алды
қап та тең, дорба да тең
қара аспанды түсире берме
қара аспанды түсирди
қара басқандай
қара басы
қара басына болды
қара басын жутты
қара басының ғамы
қара басының ғамын жеди
қара басының ғамын ойлады
қара бет
қара жер
қара жер болды
қара жер етті
қара жұмыс
қара жүрек
қара көбейтті
қара көзі қараұйтты
қара күн
қара күн тууды
қара күш
қара күшке салды
қара қазаны қайнап тұрыпты
қара қайғы
қара қас
қара құмырысқадай
қаралай өшти
қара маңлай
қара нийет
қараң батқыр!
қараң батсын!
қараңды батыр!
қараңды көрсетпе!

қаранды өшир!
қараң көринбесін!
қараң өшкір!
қара ойға батты
қарап қалды
қарап қалмады
қарап турды
қарап турмады
қара пышық өтті ме?
қарарға келди
қарар таппады
қарар тапты
қара суу болды
қара сууға батты
қара сууға түсті
қарасы батпады
қарасы батсын!
қарасы батты
қарасы көринбеди
қарасы көринди
қарасын батырды
қарасын көрсетпеди
қарасын өширди
қарасы өшсин!
қарасы өшті
қара табан
қара тер басты
қара тер болды
қара терге батты
қара терге түсіп
қара терге түсті
қара тер, қара суу болды
қара түтін болды
қара хат
қарда жатар
қармаққа илинди
қармаққа түсті
қармақ салды

қармақ таслады
қарсы алды
қарсы алмады
қарсы келди
қарсы келмеді
қарызға батты
қарызға батырды
қарызды үзді
қарызын үзді
қас болды
қас-қабағына қарады
қас қақпады
қас қақты
қас қарайды
қас қояман деп, көз шығарды
қас пенен көздің арасында
қасы-қабағына қарады
қасына алды
қасын қақты
қатарға кирди
қатарға қосты
қатарға қосыла алмады
қатарға қосылды
қатарға қосылмады
қатардан қалды
қатардан қалдырмай
қатардан қалмады
қатардан қалмай
қатнас жасады
қатнаста болды
қатнасты үзді
қатнасы бар
қатнасы жоқ
қатты айтты
қатты батты
қатты келди
қатты кетти
қатты қол адам

қатты қол болды
қатты қоллық
қатты сөйледі
қатты тийді
қатты тутты
қатық ишкен қутылды, ишелек
жалаған тутылды
қаты құлақ
қашан қарасан
қаяқтан күн шықты?
қәддин көтеріп алды
қәдем басты
қәдемін биліп басты
қәдем қойды
қәдем таслады
қәдири артты
қәдири асты
қәдири жоқ
қәдири кетті
қәдири күшейді
қәдири қалмады
қәдири қашты
қәдирін билді
қәдирін билмеді
қәдирине жетпеді
қәдирине жетті
қәдирін кетірді
қәдири өтті
қәжети жоқ
қәлемі өткір
қәлем қас
қәлем тербетті
қәлем хакы
қәліпке салды
қәне енді
қәуіп дөнді
қәхәрі келді
қой ауызынан шөп алмаған

қой болды болып
қойдай жууас
«қой» дейтуғын хожа жоқ
қойынына алды
қол алды
қол алысты
қол астына алды
қол астында
қол-аяғың дәрт көрмесін!
қол берді
қол бермеді
қол былғады
қолға алды
қолға алынды
қолға илинді
қолға киргизді
қолға қаратты
қолға салды
қолға тийді
қолға түсирді
қолға түспеді
қолға түсті
қолдан берді
қолдан кетті
қолдан қолға өтті
қолдан түсирмеді
қолдан шығарды
қолдан шығармады
қолдан шықты
қолды бір силтеді
қолды қакты
қолды қолға беріп иследи
қол жайды
қол жетпес
қол жетті
қол жумсады
қол жууды
қол келеді

қол көтерді
қол қабыс етті(қыды)
қол қабысын тийгизбеді
қол қабысын тийгизді
қол-қанат болды
қол қауырсынды
қол қауырсырып отырды
қол қойды
қол қуырсырып отыр
қолларын дәрт көрмесін!
қоллы болды
қол салды
қол силтеді
қол созды
қол сукты
қол тийгизбеді
қол тиймеді
қолтығына алды
қолтығына кирді
қолтығынан көтерді
қол ұзатты
қол ұрды
қол ұрмады
қол урысты
қол ұсласты
қол ұшы менен
қол ұшыннан
қол ұшын берді
қол ұшында көресті
қол ұшын тийгизді
қол үзбеді
қол үзді
қол хакы
қолы ауыр
қолы ашық
қолы бар
қолы бармады
қолы бармайды

қолы бәлент
қолы бәлент болды
қолы бәлент келді
қолы бос
қолы босады
қолы босамады
қолы бос емес
қолы гүл
қолы жағасынан кетпеді
қолы жеңіл
қолы жетеді
қолы жетпеді
қолы жетті
қолы жуқа болды
қолы жукалық етті
қолы жүрді
қолы жырылды
қолы ишінді
қолы иске бармады
қолы келді
қолы келмеді
қолы келте
қолы кең
қолы қан
қолы қарап отырмады
қолы қатты
қолы қауыспайды
қолы қолына тиймейді
қолы қысқа
қолы қысқа болды
қолы қысқалық етті(қылды)
қолы қышыды
қолына алды
қолына илінді
қолына кирді
қолына қаралы
қолына қаратты
қолына қус қонды

қолынан келгенше
қолынан келді
қолынан келеді
қолынан келетуғын
қолынан келмеді
қолынан келмейді
қолынан тутты
қолынан түсирмеді
қолынан хәр нәрсе келеді
қолынан хештеме келмейді
қолынан шығарды
қолынан шығармады
қолына өтті
қолына тийді
қолына түпиріп отыр
қолына түсирді
қолына түсті
қолын берді
қолын бир силтеді
қолын былғады
қолында көтерді
қолын жайды
қолын жалап қалды
қолын көтерді
қолын қайтарды
қолын қайтармады
қолын қақпады
қолын қақты
қолын мұрыншына тығып қайтты
қолын мұрыншына тықты
қолын созбады
қолын созды
қолын суық(муздай) сууға
урмады
қолын узатты
қолын урды
қолын урмады
қолын үзбеді

қолын үзді
қолын хадаллады
қолының астына алды
қолының еби бар
қолының ушы менен
қолының ушын берді
қолың дәрт көрмесің!
қолы суқ
қолы сууыды
қолы сууымады
қолы талды
қолы тар
қолы тарлық
қолы тиймеді
қолы тиймейді
қолы узайды
қолы узын
қонақ қойдан жууас
қонақ сорап жемейді
қоныс басты
қоныс жайлы болсын!
қонсың тыныш — сен тыныш
қорған болды
қорқатуғын жери жоқ
қорққанға қос көринер
қоса қарындар!
қоян болды
қоян жүрек
қояншығы усады(тутты)
қоярға жер таппады
қоярда қоймай
қудай абырай берді
қудай абырай беріп
қудай айдап
қудай алды
қудай берді
қудай берсе
қудай билсин

кудайға мың кәтле шүкір
кудайға тапсырды
кудайға шүкір
кудайдан қайтсын!
кудайдың қутлы күні
кудайдың салғанын көріп
кудай жазды
кудай жарылқады
кудай жарылқасын!
кудай жолына
кудай көрсетпесін!
кудай қалесе
кудай оңарды
кудай сақлады
кудай сақласын!
кудай урған
кудай урды
кудай урсын!
кудай хакқы
кудайы қонақ
кудайын умытты
кудай ырза, мен ырза
куда түсті
құйрығын қысты
құйып қойғандай
құлағы ауыр
құлағы ербең етті
құлағым сизде(сенде)
құлағына гәп кирмеди
құлағына жақпады
құлағына жақты
құлағына жеткізді
құлағына жетпеди
құлағына жетті
құлағына исенбеди
құлағына кирди
құлағына кирип те шықпады
құлағына кирмеди

құлағына құйды
құлағына құрт болып түсті
құлағына қыстырмады
құлағынан күн көринеди
құлағынан қарызға батты
құлағына пахта тығып алды
құлағына тийди
құлағына тиймеди
құлағына шалынлы
құлағына шекем қызарды
құлағын бурап қойды
құлағын жарды
құлағын қойды
құлағын салды
құлағын тиследі
құлағын тутты
құлағын түрді
құлағын шуұлатты
құлағына алтын сырға
құлағы тикейди
құлағы тыншыды
құлағы тыныш
құлағы үйренді
құлағы шалды
құлағы шалмады
құлағы шынлады
құла дала
құла далаға айтқандай болды
құлақ аспады
құлақ асты
құлақ берди
құлақ еситип, көз көрмеген
құлақ еситпеген
құлақ қағыс етті(қылды)
құлаққа илди
құлаққа қонды
құлақ қақпады
құлақ қасыды

кулакқа тийди
кулакқа шалынды
кулак қойды
кулак қоймады
кулак салды
кулак салмады
кулактан қалды
кулак тикти
кулак тутпады
кулак тутты
кулак түрди
кулак түрмеді
кулақты жарды
кулақтың қурышын қандырды
кула майдан
кулаш жайды
куллық етпеді
куллық етті
кулп урды
кулындағы дауысы шықты
кумардан шықты
кумары қанды
кумарынан шықты
кумарын басты
кумары тарқады
кумға сингендей
кум қаптырды
куны кеткен
куны қашқан
кунын алды
куны түсті
қурбан болды
қурбан қылды
қурбы жетеді
қурбы жетпеді
қурбы жетті
қурсақ көтерді
қурсақ көтермеді

қуры алақан
қуры алақан келді
қуры алақан келмеді
қуры алақан қалды
қуры алақан қалмады
қуры ауыз
қуры далаға кетті
қуры қол қалды
қуры қол қалмады
қуры табаққа пәтия жүрмейді
қут дарыды
қутлы болсын!
қутлы жеріне қондырды
қуты кетті(қашты)
қууанышы ишіне сыймады
қууанышы қойынына сыймады
қууат алды
қууат болды
қууатқа кирді
қууаттан қалды
қуу бас(гелле)
қууғынға ушырады
қуу сүйек
қушағын ашты
қушақ жайды
қуштар болды
құдиреті келді
құдиреті келмеді
қыдығына тийді
қыдыр дарыды
қыдыр көрді
қыз айттырды
қызара бағты
қызара бөртті
қыздай жигит
қыздың көзі қызылда
қыз узатты
қыз шығарды

қызы бардың назы бар
қызығын көрди
қызық адам
қызыл ийтке жем болды
қызыл кегирдек болды
қызыл канат бөлді
қызыл шақа болды
қызып кетти
қыймылдаған қыр асады
қыйсық аяқ
қыйсық жолға кирди
қыйсық жолдан барды(жүрди)
қыйын соқпады
қыйын соқты
қыйып жиберди
қылаплық қылды(етти)
қылар исти қылып қойып
қыл көпир
қылт етпеди
қыл үстінде
қыл үстінде турды
қылық шығарды
қылыштан өткерди
қылышынан қан тамды
қымбатқа түсти
қымырлап қалды
қып-қызыл ақмақ
қып-қызыл өтирик
қыпта жалаңаш
қырғын болды
қырғын салды
қырғын тийди
қырдан асқандай
қыр дөгерек
қыр көрсетти
қырман көтерди
қырсығы тийди
қыршынынан қыйылды
қыры кетип

қырық жамау
қырын көрсетти
қырын қарады
қырын қаратты
қысқа ойлады
қысылын жүрди
қысылып отырды
қысымға алды
қысымға түсти
қысым көрди
қысым көрсетти
қысым қылды
қысым салды
қысып қойды
қыя бақты
қыя бақпады
қыя баспады
қыя бастырмады
қыялға батты(шүмді)
қыялы аударылды
қыялы аұды
қыялы кетти
қыялы қашты
қыямет кайым болды
қыямет нәрсе
қыян кести болды

Л

лал болды
лал болып қалды
лалы шықты
ләззет алды
ләм-мим демеди
ләм-мим демей
ләм-мим деместен
лебизи еки шықты
«левий» иследи

М

магнити бар
 магнити күшлі
 маза көрмеді
 мазақ болды
 мазақ етті(кылды)
 мазаққа қалды
 маазасы ауызынан кетпеді
 мазасы болмады
 мазасы жоқ
 мазасы кетті
 мазасы қалмады
 мазасы қашты
 мазасын алды
 мазасын кетірді
 маза таппады
 май басты
 майда адам
 майдай еріп кетті
 майдай жақты
 майда қылды
 майдалап отырды
 майданға таслады
 майданға түсті
 майданға шықты
 майда сөз
 майда сөз адам
 майда сөз болды
 май жыйнады
 маймыл ойнатып атыр ма?
 майын ағызды
 майын тамызды
 мақсетіне жетті
 мақул билді
 мақул болды
 мақул көрді
 мақул көрмеді

мақул табылды
 мақул таппады
 мақул тапты
 мақул түсті
 мала басқандай етті(кылды)
 малақайы аспанға
 малақайын аспанға атты
 малақайын теріс кийгизді
 мал аласы сырғында, адам аласы
 ишінде
 мал басқандай етті(кылды)
 мал ийесіне уқсамаса, харам өледі
 маңлай алды
 маңлайға жазылғанды көз көрер
 маңлайға жазылғаны(питкени)
 маңлайға сыймады
 маңлай тери
 маңлай тери менен
 маңлай тери менен таппады
 маңлай тери менен тапты
 маңлай терін төкті
 маңлай тери төгілді
 маңлайы алты қарыс
 маңлайы ашық
 маңлайы ашылды
 маңлайы ашылмады
 маңлайы жеті қарыс
 маңлайы кең
 маңлайы қара
 маңлайы қатты
 маңлайы қурысын
 маңлайым қурысын
 маңлайына берген
 маңлайына берді
 маңлайына жазбаған
 маңлайына жазды
 маңлайына жазылғаны
 маңлайына қадады

манлайынан көрди
манлайынан сыйпады
манлайынан сыйпамады
манлайынан шертип жүрип
манлайына питкени
манлайына питти
манлайына сыймады
манлайына тийди
манлайына урды
манлайына шаң тийдирмеди
манлайына шық тиймеди
манлайында бар
манлайын шығпады
манлайының соры
манлайында көзін бар ма?
манлайы тар
манлайы тасқа тийди
манлайы тасқа тиймеген
манлайы шор
манлайы шор екен
маңызын шақты
мас келди
маскара болды
маскара қылды(етти)
маскарасын шығарды
маскарасы шықты
мас түсти
матам тутты
мат болды
мат болып қалды
мат қылды
маў бас
маўқы басылды
маўқын басты
маўқын басып алды
мәжбүр болды
мәжбүр қылды(етти)
мәжилиске салды

мәлел келди
мәлел келмеди
мәлим болды
мәлхам болды
мәртебеси артты(асты)
мәртебеси бийик
мәртебеси көтерилди
мәртебеси өсти
мәс болды
мәселеси көрилди
мәселеси қаралды
мәселесин қарады
мәселесин қойды
мәсләхәт алды
мәсләхәт берди
мектеп болды
мектеп көрген
мектеп көрди
мектеп көрмеген
мектеп көрмеді
мен айтпайын, сиз еситпең
мен—мен деген адамлар
менменлик қылды
мен не деймен, қобызым не дейди
меннен кеткенше, ийесине
жеткенше
мен сизге айтсам
мең-зең болды
мехири түсти
мехир қойды
мий айлан болды
мий айландырды
мий айлан етти(қылды)
мийди ашығты
мийди ислетти
мийи айланды
мийи айныды
мийи айнып қалған

мийи ашыды
мийи бар
мийи ғаўлады
мийи жетип
мийи жетпеди
мийи жок
мийи иследи
мийи ислейди
мийи ислемейди
мийин айландырды
мийин ашытты
мийине келди
мийине кирмеди
мийине қонбады
мийине қонды
мийине куйды
мийине қурт болып түсти
мийине синди
мийине синдирди
мийин жеди
мийин жеп қойды
мийин ислетти
мийин қағып(шағып) қолына
берди
мийин қатырды
мийинди жеп қойды ма?
мийи орнында
мийи пүтин
мийи суйылған
мийи толық
мийман қылды(етти)
мийнети босқа кетпеди
мийнети босқа кетти
мийнети далаға кетпеди
мийнети далаға кетти
мийнети зая болды
мийнети зая болмады
мийнети зая кетпеди

мийнети зая кетти
мийнети куйди
мийнети күймеди
мийнети синбеди
мийнети синген
мийнети синди
мийнеттің түби — рәхәт
минези аўыр
мине мен деген
мине мен деп
миннетине алды
миннети тас жарды
мин тақпады
мин тақты
мисе тутпады
мисе тутты
миш-миш гәп
мойын бурды
мойын бурмады
мойынға алды
мойынға алмады
мойын ийди
мойын иймеди
мойын таўлады
мойын таўлық етти(қылды)
мойыны жуған
мойыны жуғанлық қылды
мойыны қысық
мойынына алды
мойынына алмады
мойынына арқан салды
мойынына артты
мойынына аударды
мойынына жүктеди
мойынына қойды
мойынына қурық салды
мойынына қыйып салды
мойынына минди

мойынына минип алды
мойынына салды
мойынына түсти
мойынына шығып алды
мойынын бурды
мойынын бүкти
мойынын ишине тартты
мойынын қайырды
мойынын қысты
мойынын созды
мойынын үзилгир!
мойыны түсти
молла билгенин оқыйды
молла болды
молланың айтқанын исле,
ислегенин исле
мук қапты
мунын мунлап, жырын жырлады
муратына жетти
мурты бузылмады
муртын балта кеспеди
муртын балта кеспейди
муртын балта шаппады
муртын балта шаппайды
муртын таулады
мурты сынбады
мурынға суққандай
мурын көтерди
мурыны аспанда
мурыны көтерилди
мурыны қанамады
мурыны қыйсаймады
мурынынан суу кетти
мурынынан шығарды
мурынынан шықты
мурынына самал енди
мурынын аспанға көтерди
мурынын балта шаппады

мурынын жарды
мурынын жыйырды
мурынын жыйырмады
мурынын көтерди
мурынын қанатпады
мурынын сукты(тықты)
мурынының қанын ағызды
мурынының артып ал
муш жеди
муш көрсетти
муш көтерди
муштай бала
муштай басынан
мушына түпирди
мушына түпирип қойды
мушын түйди
мүддесинен шықты
мүйизи шыққан жоқ
мұнасип болды
мұнасип көрди
мүсийбет түсти
мызғып алды
мыйығынан күлди
мыйық тартты
мылтықтың оғындай
мына қулағынан кирип, ана
қулағынан шығып кетти
мың айтсаң да
мыңда бир дауа(ем)
мың жаман болса да
мыңқ етпеди
мың мәрте
мың пушайман болды
мың рахмет
мың сан еки
мырс етти

Н

набыт болды
 набыт қылды
 наз етті
 наз көрсетті
 назы бар
 найзаға алды
 нала шекті
 намысқа қалды
 намысқа қойды
 намысқа тийді
 намысты қолдан бермеді
 намысы бүгілді
 намысы келді
 намысына тийді
 намысын жерге урды
 намысын қорғады
 нан болды
 нан жеді
 нан қылды
 нанның усағы да нан
 нан писпеді
 нан сындырды
 нан сындырысты
 нан тапты
 нан урсын!
 нанын пүтин қылды
 нанын тауып жеді
 нанын шығарды
 наны пүтин
 наны пүтин болды
 наны шықты
 наразы болды
 нар кескен
 наұа жоқ
 наұасы қалмады
 нашар басы менен

нәзер аударды
 нәзерге алды
 нәзерге алынды
 нәзерге илді
 нәзерге илмеді
 нәзерде қалды
 нәзерден қалды
 нәзерден қашырды
 нәзерден тыс қалдырды
 нәзерден тыс қалдырмады
 нәзерде тұтпады
 нәзерде тұтты
 нәзерде тұтылды
 нәзери аұды
 нәзери илмейді
 нәзери кетті
 нәзери қайтпады
 нәзери қайтты
 нәзерине алар ма еді
 нәзерине илді
 нәзерине илмеді
 нәзерине кирді
 нәзеринен қалды
 нәзеринен қашты
 нәзеринен қашырды
 нәзерине түсті
 нәзери пәс
 нәзери түспеді
 нәзери түсті
 нәзер салды
 нәзер салмады
 нәзер таслады
 нәзер тасламады
 нәзик жерден тұтты(улады)
 нәзик жеринен тұтты(улады)
 нәпеси қайтты
 нәпесин ушырды
 нәпеси өткір

нәпеси ушты
нәпси ашпылды
нәпси бузык
нәпсин тыйды
нәпси тыйылды
нәпси тыйылмады
нәтийже берди
нәтийже бермедди
нәтийже шыкпады
нәтийже шыкты
нәүбетке қойды
не бети менен
не билгени ишинде
не билгени ишинде болды
не болды?
не болса болсын!
не болса да
не гәп?
не гәп, не сөз
неге дәри?
негизине тартады
негизине тартты
не деген адам болды
не десең, о де
не жаздым?
не жазып қалдым
не жин урды
не кереги бар
некесин бузды
некесин қыйды
некесин оқыды
не көринди?
не қылса, о қылсын
не қылыпты
нем кетеди
немқурайды карады
не пайда?
нерви беккем

нерви бузылды
нерви көтерилди
нерви қайнады
нервие тийме
нервин бузды
нервинде ойнады
нервине тийди
нервине тийме
нервин көтерди
нервин қозғалды
нервин шығарды
нерви шығып тур
нерви шыкты
несийбесине берген
несийбесинен көредди
несийбесин терди
несийбеси үзілди
неси кетеди
неси кетипти
несин айтасаң
несип айдап
несип болмады
несип болса
несип етсин!
несип етти(қылды)
не үмит, не қайыр
не хызмет?
нийет билдирди
нийети бузык
нийети дурыс
нийети дүзиў
нийети жақсы
нийети жаман
нийети кара
нийетине жете алмады
нийетине жетпеди
нийетине жетти
нийетинен қайтты

нийетине жет!
нийетин кабыл болсын!
нийети хақ
нийет қылды(етти)
нокта койды
номери өтпеди
нормадан шығып кетти
нормадан шықты
нуксан келтирди
нур жайнады
нур үстине нур
нур шашты
нырыққа сыймады
нырықта жоқ
нышанға алды

О

обал болды
обал қылды(етти)
обалы жоқ
обалы мойынына
обалына қалды
обалына қалмады
обалына не керек
обалы өзине
ой басты
ойға алды
ойға алмады
ойға батты
ойға келди
ойға кетти
ойға салды
ойға түсти
ойға шүмди
ойда жоқ жерден
ойда жоқта
ойдан кетпеди

ойдан шығарды
ойдан шығармады
ойдан шықпады
ойдан шықты
ой жиберди
ой жууыртты
ой келди
ойлағаны болды
ойлағаны болмады
ойламаған жерден
ойламай нетпей
ойламай сөйлеген аұырмай өледи
ойлап ойға жете алмады
ойларға шүмди
ойлар оятты
ойнап сөйлесең де, ойлап сөйле
ой ойлады
ойран болды
ойран етти(кылды)
ойран салды
ойранын шығарды
ойраны шықты
ой салды
ой сүрди
ой тоқтатты
ой туұды
ой түбине жетпеди
ой түсти
ойы аұды
ойы барды
ойы баска
ойы бузылды
ойына алды
ойына алмады
ойына келгенин иследи(кылды)
ойына кирип шықпады
ойынан кетпеди
ойынан шығарды

ойынан шығармады
ойынан шықпады
ойынан шықты
ойына түспеди
ойына түсті
ойын бөлді
ойында қалды
ойын-зауық курды
ойын қылды
ойыншық болды
ойыншық емес
ойыншық көрді
ойыншыққа айландырды
ойыншық қылды(етти)
оқ болып тийди
оққа тутты
оқтай атылды
оқтай қадалды
оқтай ушты
оқтай ушып келди
ол дүнья, бул дүнья
ол дүньяға кетти
олжаға түсти
ол заманда, бул заман
олла бишлө
омыраўға алды
омыраўға салды
он бармағы өнерге питкен
он бес күнлик айдай
он гүлинен бир гүли ашылмады
он екиде бир гүли ашылмаған
он еки муқамға дөнди
он еки мүшеси пүтин(саў)
он қоллап жабысты
он қолынан өнер тамған
он төрт күнлик айдай
онайын алды
оң болсын!

оңға баспады
оң жағынан турды
оң келди
оң көзи менен қаралы
оң қолы
оң қолы болды
оң қолы ойылған
онынан келди
оңы-солын таныған(билетуғын)
оны — терисине қарамай
опасыз дүнья
опасызлык иследи(қылды, етти)
орнына келди
орнына қойды
орнына түсти
орнын басты
орнын тутты
орта бууын
ортаға адам қойды(салды)
ортаға алды
ортаға салды
ортаға таслады
ортаға түсти
ортаға шықты
ортада турды
орта қолдай белгили
ортан қолдай
ортасынан қыл өтпейди
ортасына от салды
отаў көтерди
отаў курды
отаў тикти
от берди
от болып жанды(күйди)
от ишинде
отқа жакты
отқа кирди
отқа күйди

отқа салды
отқа салып кетти
отқа таслады
отқа таслап кетти
отқа түсти
от қойды
от пенен ойнады
от пенен суу арасында қалды
от пенен суұдай
от салды
оттан алып, отқа салды
оттан-суудан қайтпады
от таслады
от тийгендей
отыз еки тисин гамағына жиберди
оты менен кирип, кули менен
шықты
оты өре жанбады
отырған қыз орнын табар
отырса — опак, турса — сопак болды
отыртып кетти
отырып қалған қыз
отырып қалды
отырып парахаты, турып тақаты
болмады
отырыуға жай таба алмады
ошақ басы

Ө

өгиздей болып
өз алдына
өз ара гәп
өз арбасын өзи тартты
өз ауызы менен айтты
өз аяғы менен келди
өз аяғына минди(турды)
өз әжели менен өлди

өз басына өзи жетти
өз басын жутты
өз билгенинен қалмады
өз билгени өзине
өз дузағына илиндирди
өзи бий, өзи хожа
өзи бий, өзи шер
өзи билермен
өзи болған
өзи жоқтың көзи жоқ
өзим болсам деди
өзи менен кетсин!
өзи менен кетти
өзи менен өзи болды
өзин ақлады
өзин алдырды
өзин алдырмады
өзин алдырып қойды
өзин алып қашты
өзин ауыр тутты
өзин басты
өзин билди
өзин билмесликке алды
өзиндей көрди
өзине алды
өзине аұдырып алды
өзи не гәп?
өзине ийдирип алды
өзине келди
өзине келе алмады
өзине келмеді
өзине қаратып алды
өзинен кетти
өзине өзи қылды
өзине сыймады
өзине тартты
өзине тән
өзин жақын тутты

өзин жаман тутты
өзин жиллиликке салды
өзин жойтып койды
өзин жокары тутты
өзиники етип(кылып) алды
өзин көрсетти
өзин қаяққа қоярын билмеди
өзин қолға алды
өзин қоярға жер таба алмады
өзин оңлап алды
өзин отқа урды(таслады)
өзин-өзи жеп қойды
өзин пәс тутты
өзин саяға алды
өзин сууға урды
өзин тамнан таслады
өзин танытты
өзин туга алмады
өзин тутты
өзин тутып алды
өзин тутып билди
өзин тыйды
өзин урды
өзин усады
өзин услай алмады
өзин хәр жаққа урды
өзин шетке алды
өзин шетке тартты
өзин шокқа урды
өзин бил
өзин билесен
өзинди ер билсен, басқаны шер бил
өзин киретуғын есикти қатты
жыппа
өзиннен қалар гәп жоқ
өзи шер, өзи құдай
өз көзи менен көрди
өз көлеңкесинен өзи қорқты

өз күнин өзи көрди
өз қолына алды
өз құлағы менен еситти
өз обалы өзине
өз-өзинен болмады
өз-өзинен болмайды
өз саясынан қорқты
өз үйим — өлең төсегим
өкпе-гийне қылды
өкпенди бас!
өкпе сақлады
өкпеси ауызына тығылды
өкпеси жоқ
өкпеси қара қазандай
өкпесин баса алмады
өкпесин басып алды
өкпесин қолтықлады
өкпесин қолтықлап шапты
өкпесин қолына алып
өкпеси өшти
өкпеси толды
өкшенди көтер
өкшеси жерге тиймейди
өкшесин жерге тийгизбеди
өкшесин көтерди
өкше тиреди
өл дейтуғын адам жоқ
өлдим азарда
өлдим дегенде
өлдим-өлдим дегенде
өлдим-талдым дегенде
өле жазлады
өле-өлгенше
өлердегі сөзин айтты
өлердей ишкен
өлердей қорқады
өлердей мәс
өлер жери

өлер жерин билмейди
өлерин билмей
өлерменлик қылды(етти)
өлитин таслады
өлидей уйқылады
өлим жағасында
өлим келгир
өлим менен алысты
өлимнен уят күшли
өлим төсегінде жатты
өлип болды
өлип кете жазлады
өлип тирилди
өлип-тирилип
өлместің күни
өлсе өлиги артық
өмир берди
өмир бойы
өмири зая болды
өмирің узын болсын!
өмири өтти
өмир көрди
өмирлик жолдас
өмир саудасы
өмир сүрди
өмир сүрмеді
өнер көрсетті
өнер шығарды
өре баспады
өріс алды
өріси кен
өріси кеңейді
өріси тар
өр көкірек
өр минез
өсек ерди
өсекке ерди
өсекке қалды

өсек қылды(етти)
өсек тарады
өсек тасыды
өтирик айтты
өткен іске өкинбе
өткен іске салауат
өт қақпады
өш алды
өш болды
өшін алды
өшір үнінди!

П

пададан алдын шаң шығарды
пайғамбар жасына кирди
пайда берди
пайда бермеді
пайда болды
пайдаға аспады
пайдаға асты
пайда етті(қылды)
пайда келтирді
пайда келтирмеді
пайда көрді
пайда көрмеді
пайдасы тийді
пайдасы тиймеді
пайда таппады
пайда тапты
пайманасы толды
пайсалға салды
пайына түсті
пайын қырқты
пайын туұрады
пайытты қолдан берді
пайытты қолдан бермеді
пайытын тапты

пал ашты
пал услаған бармағын жалар
палұан билек
пана изледі
панасына алды
панасында сақлады
пана тапты
пана тутты
парқы аспан менен жердей
парқына барды
парқына бармады
парқына жетпеди
парқына жетті
партизанлық қылды
парты шықты
пәйик болды
пәлеги ашшы, түйнеги душшы
пәлеги таза
пәлен-тәлен демеди
пәнже арасынан қарады
пәнжесине түсті
пәнт берді
пәнт жеди
пәнт жемеди
пәруаз етти(қылды)
пәруайына келмеди
пәруайы пәлек
пәруайы пәнсер
пәруа қылмады
пәси-балентин билді
пәсине қайтпады
пәсине қайтты
пәсине түспеди
пәсине түсті
пәс келді
пәс келмеди
пәске урды
пәс көрді

пәс тутты
пәс түспеди
пәс түсті
пәти қайтты
пәтиуаға аспады
пәтиуаға асты
пәтия алды
пәтия алмады
пәтия берді
пейили аұды
пейили бузык
пейили бузылды
пейили кен
пейили кетті
пейили қашты
пейилинен азған
пейилинен тапты
пейили тар
пейили тарайды
пейили тартпады
пейили тарылды
пикир алысты
пикир жүритті
пил табан
пирин аркасына танды
пир тутты
писент етпеди
писи қурыды
писирип жесин
план бузылды
план өзгерді
пластинканы өзгертті
пулы күйін кетті
пууына семирді
пушайман болды
пушайман етті
пушайман жеди
пуш болды

пушка шықты
 пушы шықты
 пысқырып та қарамады
 пысы қурылды
 пыт-шыт болды
 пыт-шыт қылды
 пыт-шыты шықты
 пышак арқасы
 пышак кескендей болды
 пышакка жарайтуғыны
 пышакқа илинетуғын
 пышак сүйекке жетти(тақалды)
 пышығына «пиш» демеди
 пышық жалағандай
 пышық мұрыны батпайтуғын

Р

разы болды
 разы етти
 райдан қайтпады
 райдан қайтты
 райы қайтты
 райына қарады
 райынан қайтты
 райын жықпады
 рас гөп
 рауа көрди
 рауа көрмеді
 рауана болды
 рәхәтин көрди
 рәхәтин көрмеді
 рейими келди
 реңи қашты
 реңінде қан жоқ
 реңінде қан қалмады
 рети келгенде
 роль атқарды

рольге кирди
 роль ойнады
 роль ойнайды
 руұхы бәлент
 руұхы көтерилди
 руұхын көтерди
 руұхы сөнди
 руұхы түсип кетти
 руұхы түсти
 рухсат берди
 рухсат бермеді
 рухсат етти
 рухсат сорады

С

сабақ алды
 сабақ алмады
 сабақ берди
 сабақ болды
 сабақ болмады
 сабынына кир жуұды
 сабынына кир жуұмады
 сабыр етти(кылды)
 сабыр кесеси толды
 сабыр сақлады
 сабыр түби — сары алтын
 сабыры болмады
 сабыры қалмады
 сабыры таұсылды
 сабыры шыдамады
 сағал аяққа шықты
 сағал мәслик курды
 саған өтирик, маған шын
 сағы сынды
 садағаң кетейин
 садағасы кетсин
 сазайын алды

сазайын берди
сазайын тартты
сазасын берди
сазасын тартты
саз түсти
сай сүйеги сырқырады
сакалы ағарды
сакалын сыйпап қалды
сақлықта хорлық жоқ
салқын тартты
салқын тийди
салқынын салды
салмағы түсти
салмақ салды
салық салды
салысы суўға кеткендей
салысы суўға кетти
самал болмаса, теректиң басы
қыймылдамайды
самалға ушты
самалға ушырды
санға алмады
санға илинбеди
санға илинди
санға кирди
санға қосты
санға қосылды
сан мың
саннан қалды
саннан шықты
сан-санағы жоқ
саны бар, сапасы жоқ
санына урды
сапар етти
сапар тартты
сапар шекти
сап болды
сапқа кирди

саптан шығарды
саптан шықты
сап тартты
сарпайын алды
сарпайын жамылды
сарсаң болды
сарсаңға салды
сарсаңға түсти
сарсаң кесегин шығарды
сарсаң кесек қылды(етти)
сарсаң қылды(етти)
сары ууайым
сары ууайымға салды
сары ууайымға түсти
сасып қалды
сауабына қалды
сауабын алды
сауап болды
сауап ис қылды
сауапқа қалды
сауат ашты
сауаты ашылды
сауатын ашты
сауатын шығарды
сау басын саудаға салды
сауда қылды
сауданы нисирди
сау коймады
сау коймайды
саяда қалды
сая салды
саясына сәлем берди
саясында күн кеширди
саясында қалып кетти
саясын салды
саясын салмады
сәлем айтты
сәлем берди

сәлем жок, әлем жок
сәлем жоллады
сәлеми дүзиу
сәтине түспеди
сәтине түсти
сәти түсти
сегиз кырлы, бир сырлы
секек атты
семизликти қой көтереди
сен аманда, мен аман
сеники-меники жок
сени қандай самал ушырды?
сен-менге барды
сен-менге бармады
сеннен аяғанды ийт жесин
сен сорама, мен айтпайын
сергек тартты
сер салды
сес берди
сес бермеди
сеспей қатты
сеспестен қатты
сес семир
сестине суу куйылды
сестин шығармады
сестинди өшир!
сестинди шығарма!
сестине суу куйылғыр!
сигнал берди
сизге өтирик, маған шын
сиз сорамаң, мен айтпайын
силеси қатты
силеси қатып қалды
силеси қурыды
силесин қатырды
силиклесин шығарды
силиклеси шықты
силтидей тынды

сиркеси суу көтермеди
сиркеси суу көтермейтуғын
сиясат ислетти
сиясат қылды
соққы берди
соққы жеди
соқырға таяк услатқандай
соқырдың тилегени еки көзи
соқыр көргенин жаздырмайды
соқыр тауыққа бәри тары
соқыр таяғын бир реет жойтады
соқыр тийин
соқыр тийинге арзымайды
соқыр тийинге де кереги жок
соқыр тийинге турмайды
солғын тартты
сол сол екен
солығын басты
соңынан қалмады
соңын ойлады
сорағанның айыбы жок
сорап бергенше, урып бер
сорау жок, соғыу жок
сорлы басым
соры кайнады
соры кайнап қалды
соры қурыды
соры манлай
сорын курғыр
сөз айтты
сөз алды
сөз ашты
сөз барды
сөз басқа, ис басқа
сөз бенен жеткизе алмайтуғын
сөз берди
сөз бермеди
сөз болды

сөзге айландырды
сөзге араласпады
сөзге араласты
сөзге ерди
сөзге ермеди
сөзге жоқ
сөзге жүйрик
сөзге жүрди
сөзге келди
сөзге келмеді
сөзге кирди
сөзге кирмеді
сөзге көнди
сөзге қалды
сөзге қалмады
сөзге қулақ аспады
сөзге қулақ асты
сөзге қулақ қойды
сөзге қулақ салды
сөзге қулақ салмады
сөзге салды
сөзге тугты
сөзге уста
сөзге шешен
сөзге шықты
сөзден қалды
сөзді айландырды
сөзді басқа жакка бурды
сөзді бөлді
сөзді илип алды
сөзді кесип айтты
сөзді көшеге алып шықты
сөздің де өлшеми бар
сөздің майын тамызды(ағызды)
сөзді писирди
сөз ертті
сөз еситті
сөз етпеді

сөз етті(қылды)
сөз жоқ
сөз жүритті
сөзі ауызында қалды
сөзі ауыр батты
сөзі басқа, иси басқа
сөзі батты
сөзі батып кетті
сөзі бир жерден шықты
сөзі еки шықпады
сөзі еки шықты
сөзі жарасты
сөзі жерде қалмады
сөзі жүрді
сөзі жүрмеді
сөзі қатты батты
сөзин алды
сөзин ауыр алды
сөзин бөлді
сөзин бузбады
сөзин бузды
сөзинде жан бар
сөзинде турды
сөзинде турмады
сөзине ерді
сөзин еки қылды(етті)
сөзин еки қылмады(етпеді)
сөзине кирди
сөзине кирмеді
сөзине қараң!
сөзине қулақ аспады
сөзине қулақ асты
сөзине қулақ қойды
сөзине қулақ қоймады
сөзине қулақ салды
сөзине қулақ салмады
сөзинен адасты
сөзинен илинді

сөзинен кайтпады
сөзинен кайтты
сөзинен пал тамады
сөзинен тайды
сөзинен таймады
сөзинен тутылды(усланды)
сөзинен шыкпады
сөзинен шыкты
сөзи не, өзи не
сөзине ушты
сөзин жерге тасламады
сөзин жерде калдырды
сөзин жерде калдырмады
сөзин жутты
сөзин жыкпады
сөзиниң дэми қашты
сөзиниң дузы жоқ
сөзиниң жаны бар
сөзиниң үстинен шыкпады
сөзиниң үстинен шыкты
сөзин қайтарды
сөзин қайтармады
сөзин қыймады
сөзин өткерди
сөзин өткизди
сөзин сөйледі
сөзин шорта кести
сөзиң аұзыңда
сөзинди билип сөйле
сөзинди далаға таслайтуғын
сөзиниң аұзыңызда
сөзи өтеді
сөзи өткір
сөзи өтпеди
сөзи өтті
сөзи сөз
сөзи сүйектен өтті
сөз келтирді

сөз келтирмеді
сөз көтере алмады
сөз қайтарды
сөз қайтармады
сөз қатпады
сөз қатты
сөз қозғады
сөз қозғамады
сөз қонбады
сөз қоспады
сөз қосты
сөз қулағына кирмеді
сөзлери бир жерден шықты
сөз пайлады
сөз салды
сөз сатты
сөз табылды
сөз таппады
сөз тарқатты
сөз таслады
сөз тасыды
сөз тийгизбеді
сөз тийгизді
сөз тийді
сөз тийетуғын болды
сөз үйретті
сөйлеуге тили бармады
сөйлеуге тили келмеді
стол таласты
судқа тартылды
суўға ағызды
суўға батқандай болды
суўға түскен пышықтай
суўға түскен тауықтай
суўдай билді
суўдай ишти
суўдай симирді
суўдан алып, суўға салды

сууды көрмей шешинбе
суу етип(кылып) ишти
суу жукпас
суу жүрек
суу куйгандай
суу менен хаадай зэрүр
суу сепкендей болды
суу тийгизбеди
суу түбине жиберди
суу шыкты ма?
сууык демин алды
сууыкка алдырды
сууыкка катты
сууык катты
сууык өтти
сууык сууға қолын урмады
сууык терге батты
сууык терин басты
сууык тийди
сууык урды
сууык хабар
сууына тийди
сууырып салмай
сүйегі аұыр
сүйегі жок
сүйегі катқан
сүйегі меники, ети сеники
сүйегинен өтип кетти
сүйегине сиңген
сүйегі сырқырады
сүйек алысты
сүйекке кирди
сүйекке питкен
сүйекке тийди
сүйекке сиңген
сүйек сорыды
сүйектен өтти
сүйенген тауы

сүйинши алды
сүйинши берди
сүймегенге сүйкенбе
сүлдері қурыды
сүргинге түсті
сүттей ұйыды
сүттен ақ, суудан таза
сығып сууын алды
сығып сууын ишти
сығып сууын шығарды
сығып шығарды
сыйыр жалағандай
сыйыса алмады
сықалы қашты
сылтау ізледі
сылтау қылды
сылтау тапты
сынға алды
сынды бели
сыннан өтті
сын тақты
сыны қашты
сыныққа сылтау ізледі
сыныққа сылтау тапты
сынықты сылтау қылды
сынын бузбады
сынын бузды
сыптай болды
сыр алдырды
сыр алдырмады
сыр ашты
сыр берди
сыр берип қойды
сыр бермеді
сыр билдирди
сыр билдирмеді
сыр сақлады
сыр сақламады

сыр тутпады
сыр тутты
сырты жалтырақ, иши қалтырақ
сырты жылтырап, иши қалтырап
сыртынан сайды
сыртынан сатты
сыртынан тон пишти
сыртына шығармады
сырты пүтин, иши түтин
сыр шашпады
сыр шашты
сыры аңылды
сыры ашылып қалды
сырын алдырды
сырын ашты

Т

табақлас болды
табақ тартты
табан тиреди
табан тиреп алды
табан тирести
табаны жерге тиймеди
табаны күйген
табаны қызды
табаны қышыды
табанын тилди
табаны ойылды
табаны тайды
табаны тартпады
табаны тартты
табаны тесилди
табаны тийди
табаны тиймеди
таз қәлпине түсти
тайға таңба басқандай
тайда туяқ қалмай

тақан шайысты
тақтқа отырды
тақттан қулады
тақттан түсти
тақ турды
тақтынан түсти
тақыр жерде букты
тақыр жерден шаң шығарды
тақыры шықты
талабы келиспеди
талабы келиспей қалды
талабы келисти
талабын қандырды
талабы оңғарылды
талабы оңғарылмады
талабы оңына баспады
талабы оңына басты
талақтай жабысты
талап кетти
талқан болды
талқан етті(қылшы)
талтайып кетти
тал түс
тал шайнады
тамағы бүлкілдеди
тамағы қышыды
тамағынан ас өтпеди
тамақ өтпеди
тамақтан қалды
тамақ тапты
тамам болды
тамам қылды
тамаша берди
тамаша болды
тамаша көрсетти
тамаша қылды
тамға айтқандай
тамға басты

тамды басына көтерди
тамнан өзін таслады
тамның да қулағы бар
тамыр жайды
тамыры беккем
тамырына балта урды(шапты)
тамырына дуз куйды
тамырынан куртты
тамырын басты
тамырын басып көрди
тамырын кести
тамырын куртты
тамырын қыркты
тамырын тапты
тамырын усады
тамырын услап көрди
танауы тартылды
тандырды қызғанда жап
танымағанды сыйламас
таң ата
таң аттырды
таң атырмады
таң қалды
таң қалдырды
таңдайына берген
таңдайына берди
таңдайына татыды
таңдайын қакты
таңдайын тақылдатты
таңдайы тақылдады
таңдайы таңдайына жабысты
таңның атыуы, күннің батыуы
таң саз бергенде
таңы атты
тап берди
тап болды
тап тартпады
тап тартты

тарийхка көз таслады
тарлық иследи
тарлық қылды(етти)
тармасып алды
тарпа бас салды
тарпа басты
тарығып қалды
тарысы пискеннің тауығы болды
тас атты
тас бауыр
тас болды
тас боран етти(қылды)
тас жүрек
таска басқандай
таска басылды
тас қылды(етти)
таслап кетти
тас маңлай
тас мийтин болды
тастай батып, суұдай синди
тастай қараңғы
тастай қатты
тастай қатып алды
тастай түнек
тас-талқан болды
тас-талқан етилди
тас-талқан етти(қылды)
тас-талқаны шықты
тастастан қалды
тас туйнақтай
тасы ауыр
тас ылақтырды
тасынды тер
татып алмады
тауды талқан қылатуғын
тауып айтты
таяғын ийт ғайзады
таяқ еттен өтеди, тил сүйектен

таяк жеди
таяк тийди
тәбияты алмады
тәбияты тартпады
тәдирге тән берди
тәдирдин жазғаны
тәдирдин салғаны
тәдирин шешти
тәдири шешилди
тәжим берди
тәжим етти(қылды)
тәмбисин берди
тән алды
тән алмады
тән берди
тәңир жарылкасын
тәп берди
тәпси урды
тәрбия алды
тәрбия берди
тәрбия көрген
тәрбия көрди
тәрбия көрмеген
тәрбия көрмеді
тәрбиясына алды
тәрезиге салды
тәрезиден жеди
тәрепин алды
тәртип берди
тәртипке келди
тәртипке келтирди
тәртипке салды
тәртипке түсирди
тәртипке түсти
тәртипке шақырды
тәртип орнатты
тәртип сақлады
тәселле берди

тәсир етти(қылды)
тәсирин тийгизди
тәсир көрсетти
тәслим болды
тәслим болмады
тәўбеге келди
тәўбеге келтирди
тәўбе етти(қылды)
тәўбесине келтирди
тәўбесине таянды
тәўбешилик етти(қылды)
тәўкелге бел байлады
тәўкелге салды
тәўкел етти(қылды)
тәўир болды
тәўир көреді
тәшўишке салды
тәшўишке түсирди
тәшўишке түсти
тәшўиш қылды
тәшўиш тартты
тәшўиш шекти
теги басқа
тегин емес
темирди қызғанда бас
теңи жоқ
теңи-тайы жоқ
тең келди
тең келип болмас
тең келмеді
тең көрди
тең көрмеді
тепки жеди
терин басты
терин төкпеді
терин төкти
терис аяқ
терис жолға түсти

териси жука
териси калың
терисине сабан тыкты
терисине сыймады
терисин жыйырмайтуғын
терисин теспей сорыды
терис қайтқан
терис қарады
тер төгіп табылған
тер төкпеди
тер төкті
тийип қашпай
тик аяқтан турды
тик келди
тик қарады
тик минез
тик турды
тил алғып
тил алды
тил алмады
тил бириктірди
тилге алды
тилге алмады
тилге алынбады
тилге алынды
тилге бай
тилге ерди
тилге жүйрик
тилге келди
тилге келмеді
тилге келтирди
тилге келтирмеді
тилге кирди
тилге уста(шебер)
тилден-көзден сақлады
тилден-көзден сақласын!
тилден қалды
тилден түсирмеді

тилди байлады
тилдің майын тамызды(ағызды)
тилеги дүзиу
тилеги қабыл болды
тилегин берди
тилегине жетти
тилегин тиледи
тилегең жет!
тилегің қабыл болсын!
тилек тиледи
тил жарды
тил жеткерди
тил жетпейди
тили айланбады
тили аұызына сыймады
тили аұызына тығылды
тили аұыр
тили ашшы
тили ашшы болды
тили байланды
тили барды
тили бармады
тили бир
тили бир қарыс
тили бир қулаш
тили гүрмелди
тили жетеди
тили жетпеди
тили жоқ
тили зәхәр
тили келмеді
тили келте
тили қысқа
тили қысқа болды
тили қысық
тили қышыды
тили мазалы
тили майда

тили майлы
тилимди қышытпа
тили менен орақ орды
тилим кесилсин
тилимнің ушында тұрыпты
тилин алды
тилин алмады
тилин байлады
тилин билди
тилин билмеди
тилин тамағына жиберди
тилине бек болды
тилине бек болмады
тилине күши жетти
тилинен байланды
тилинен ипинди
тилинен пал тамған
тилинен тайды
тилинен тапты
тилине түсинбеди
тилине түсинди
тилиннің майын тамызды
тилиннің ушында тұр
тилин кести
тилин қысты
тилин қышытты
тилин созды
тилин таппады
тилин тапты
тилин тартпады
тилин тартты
тилин тиследі
тилин тыйды
тилин шығарды
тилинді жуттың ба
тилинді тарт!
тилинді тый!
тилин кесилсин!

тили өткір
тили өтті
тили таңлайына жабысты (тығылды)
тили тийди
тили тұтылды
тили тығылды
тили узайды
тили ұзын
тили уұдай
тили шийрин
тили шыға баслады
тили шығып қалды
тили шықты
тил-көзден сақласын!
тил қайтармады
тил қатпады
тил қатты
тиллерде дәстан болды
тиллери бир
тиллесе алмады
тил менен жеткізе алмайтуғын
тил менен орақ орды
тил питти
тилсіз жау
тил табысты
тил тапты
тил тартпай өлді(кетті)
тил тийгизбеди
тил тийгизди
тил ушында тұр
тил шығарды
тири жан жоқ
тири жетім
тири жетім болды
тирилей отқа таслады
тирилей өлтирди
тирилип қалды

тис жарды
тис жармады
тиси батпады
тиси батты
тисин батырды
тисинен шығармады
тисиниң суўын сорыды
тисин қайрады
тисин тамағына жиберди
тисин тисине койды
тиси өтпеди
тиси өтпейди
тиси өтти
тиси пәкидей болды
тиси тисине тиймеди
тиси шыққан
тис қайрады
тис қаққан
тистен шығармады
тисти тиске койды
тис-тырнағы менен карсы
тобаға келди
тоба етти(кылды)
тобасын умытты
тобын жазбады
тоғыз жолдың дәрбентинде
тоғыз түрли тағам
тоз-тоз болды
тоз-тоз етти(кылды)
тоз-тозын шығарды
тоз-тозы шықты
тозыуы жетти
тойға барсаң тойып бар
тойған қозыдай
тойғанына мәсирди
тойғанына секирди
той десе, қуў бас домалайды
тойлын болғанынан «боладысы»

қызык
той өкпесиз болмас
тойың тойға улассын!
тойып секирди
тоқ етери
тоқсан тоғыз жұмыс
тоқсан тоғыз түрли
тоқсан толғанып, отыз ойланып
тоқтап қалды
толғағы жетти
толғау салды
тон пишти
тонын айландырып кийди
тонына сыймады
тонын терис кийип алды
тоңқалақ асты
тоң мойын
топырағы бир жерден алынған
топыраққа от койды
тормоз берди
торына илиндирди
төбеден түскендей
төбе көрсетти
төбемнің шуқыры көрсин
төбеси көкке жетти
төбеси көкке тийди
төбеси көкте
төбесине жаңғақ шапты
төбесине көтерди
төбесине муздай суу қуйғандай
болды
төбесинен муздай суу қуйылғандай
төбесине төрт койды
төбесине шығып алды
төбесине шықты
төбесин көрсетпеди
төбесин көрсетти
төбесин ойды

төбесин тести
төбе шашы тик турды
төмен санады
төрелик етти
төринен гөри жақын
төрт аяклап турып алды
төрт енли хат(қағаз)
төрт жағы(таманы, төрепи) кубла
төрт жағы(таманы, төрепи) кубла
болды
төрт көз түүел
* төрт көз түүелленди
төрт төрепин(жағың, таманың)
кубла
төрт түлиги сай
төрт түлиги сай болды
төрт уйқылағанда түсине енбеди
төсек тартты
төсек тартып жатты
төсек тартып қалды
туқым құрт болды
туқым құрт етти(қылды)
туқымы курыды
туқымын курытты
тула бойы қалтырап кетти
тул қалды
тумау тийди
тумсығын көтерди
тумсығын сукты
тумсығын тықты
турмыс кеширди
турмыска шығарды
турмыска шықты
турмыс курды
турып алды
турысынды кара!
туткынға алды
туткынға түсти

туұры етти(қылды)
туұры жолға бурды
туұры жолға қайтарды
туұры жолға салды
туұры жол тутты
туұры келди
туұры келмеди
туұры сөз тууысқаныңа да
жақпайды
түбине дуз екти
түбине дуз қуйды
түбине жетти
түбине суу қуйды
түбин бир, шақаң мың болсын!
түги менен жутты
түйдей жаслы
түйе басты етти
түйеге жантақ керек болса,
мойынның созады
түйеден постын таслағандай
түйениң қуйрығы жерге жеткенде
түйени түги менен жутты
түкке турмайды
түн демей, күн демей
түнди түн, күндизди күндиз демей
түн уйқысын төрт бөлди
түри ағарып кетти
түри бузылды
түри кашты
түри кашып кетти
түринде қан жоқ
түринде қан қалмады
түрин қурысын!
түри сууық
түри ушып кетти
түртки болды
түси бузылды
түсигине дейин түсирмеди
(қалдырмады)

түси қашты
түсин бермеди
түсин бузды
түсинде көрди
түсине де кирмеди
түси сууылды
түси сууық
түс көргендей
түс көріп атырсаң ба?!
түтеп кетти
түтин түтетти
түтип жеди
тығылатуғын тесик таппады
тығын-таян болды
тыйым салды
тым-тырақай болды
тыным алмады
тыным бермеди
тыным көрмеди
тыным таппады
тыным таптырмады
тынышлық бермеди
тынышлық таппады
тыныш отырмады
тыныш таптырмады
тынышы кетти
тынышын алды
тың тыңлады
тыр(тырдай) жалаңаш
тырнағы батты
тырнағына да арзымайды
тырнағына тұрмады
тырнағын батырды
тырнақ арасынан кир изледі
тырнақ астынан кир актарды
(изледі)
тырнаққа зар болды
тышқан аңдыған пышықтай
тышқан тесигі мың теңге болды

У

узаққа бармады
узаққа кете алмады
узақты көретуғын адам
узатып салды
узын кулақ
уйқы басты
уйқы бузылды
уйқыға кетти
уйқы келди
уйқы көрмеди
уйқы қашты
уйқы қысты
уйқыны бузды
уйқы әли менен тең
уйқысы бузылды
уйқысы келди
уйқысы қанды
уйқысы қашты
уйқысын ашты
уйқысын бөлді
уйқысын бузды
уйқысы чайдай ашылды
улды уяға, қызды қыяға қондырды
улын уяға, қызын қыяға қондырды
улыстың уллы күні
улыұма алғанда
умыт болды
урда тут
урлық түбі — хорлық
уршықтай ийірлі
урыны қаракшы басты
уғайым басты
уғайымға батты
уғайым жеде
уғайым жеме
уғайым тартты

ууайым шекти
уу да шуу болды
уу жуткандай болды
уу жутты
уу-шуу болды
ууын ишти
ууын шығарды
ушлығына шыға алмады
ушпаға қанаты болмады(жок)
ушы-қыйыры жоқ
ушына шыққан
ушып-қона берме
ушын қонды
ушырма гәп
ушығуға қанаты жоқ
уят емес пе?!
уятқа қалды
уятқа қалдырды
уятқа қойды
уятлы болды

Ү

үзил-кесил болды
үйди басына көтерди
үйди тербетіп отырды
үйди тербетті
үйи күйди
үйин бузды
үйинен жылан шыққан ба?!
үйін күйгир!
үлес қоспады
үлес қосты
үлкен адам
үлкен арба қайдан жүрсе, кишкене
арба да соннан жүреді
үлкен аұыз
үлкен басын киширейтип

үлкен болды
үлкен гәп
үлкен гәп болды
үлкен көше
үлкен қылды
үлкендік етті
үмит етті(қылды)
үмитін үзбеди
үмитін үзді
үмитсіз шайтан
үмит сәнді
үмит үзді
үнине суу қуйылды
үнінді өшір!
үни өшпеди
үни өшті
үни питти
үни шықпады
үрейі қашты
үрейі ушты
үрерге ийті жоқ, сығарға бийті жоқ
үрім путак
үріп аұызға салғандай
үскини қуйылды
үстем болды
үсти-басы пүтин
үсти жылтырақ, иши қалтырақ
үстин болды
үстинен күлді
үстинен қарады
үстинен түсти
үстинен шықты
үстине шығып кетті
үстиндік етті(қылды)
үсти пүтин

Ұ

Ұаз кешти
 Ұайран етти(қылды)
 Ұай-Ұай салды
 Ұакты жетти
 Ұакты келгенде
 Ұактын алды
 Ұакты питти
 Ұакты-сааты жетипти
 Ұакты-сааты жетти
 Ұакты толды
 Ұакты-Ұакты менен
 Ұакты хош
 Ұакыт жоқ
 Ұакыт тапты
 Ұәде берди
 Ұәдени бузды
 Ұәдениң үстинен шыкпады
 Ұәдениң үстинен шықты
 Ұәдесин бузды
 Ұәдесинде турды
 Ұәдесинде турмады
 Ұәдесинен қайтты
 Ұәдесинен тайды

Х

хабар алды
 хабар алмады
 хабар-атарсыз кетти
 хабар берди
 хабардар болды
 хабар тапты
 халық қатары
 халық қатарына қосылды
 ханасына сыймады
 ханнан хабарсыз

хатқа түсирди
 хатқа түсти
 хат пенен қәлем
 хат таныды
 хожалығын тербетти
 хор болды
 хорлығы келди
 хорлық көрсетти
 хош келдиңіз!
 хош көрди
 хош көрмеді
 хызметі синди

Х

хадал адам
 хайран болды
 хайран қалды
 хайран қалдырды
 хайт қойды
 хақ гәп
 хақтан күйди
 хақын алды
 хақынан шықты
 хақысын жеңі
 хақысын жибермеді
 халдан кетти
 хал үстинде
 халы жоқ
 халы келмейди
 халы кетти
 халы мүшкіл
 халын билди
 халын билмеді
 халына қара
 халынды бил
 харамға шықты
 харам жол
 харам қол

харамнан пышығы, хадалдан
тауығы жоқ
харамнан тапты
харам нийет
харам ой
харам өлгир!
харам пейил
харам тамақ
хауаға ушты
хауаза болды
хауаза қылды
хауаза таркалды
хауаза тарқатты
хауаз шығарды
хауазының барынша
хауазынды өшир!
хауазынды шығарма!
хаял басы менен
хәдден асты
хәдден тысқары
хәддинен асты
хә дегенде
хә дегеннен
хә дегенше
хә демей
хә демей-ақ
хә десе, мә деди
хәлек болды
хәлек болмады
хәлекке түсти
хәлек қылды
хәм қарыз, хәм парыз
хәммеси бир гөр
хәм уры, хәм үстем
хәп заматта
хәр гүлдің ийиси басқа
хәрекет етти(қылды)
хәрекетте берекет
хәрип таныды

хәр ким еккенин орады
хәр ким сыйлағанның құлы
хәр мурынында батпан самал
хәрредей талады
хәуес болды
хәуес етти(қылды)
хәуеси келди
хәуиж алды
хеш жерге сыймады
хештен кеп жақсы
хүрейи ушты
хүрейи ушып кетти

Ф

фокус көрсетти

Ш

шағал мәслик құрды(қылды)
шағып алды
шайтан кирди
шайтанның өзи
шайтаны сескенбеди
шайып жууды
шақ келди
шақы бар ма?!

шақын қайырды
шақын сындырды
шақың шықты ма?!

шақы сынды
шақы шыққан жоқ
шала жансар
шалғай жапты
шалқасынан түсти
шама жоқ
шамасы жоқ
шамасы келди
шамасы келеди
шамасы келмейди

шаңарағын тербетти
шаңарақ көтерди
шаңарақ құрды
шаң жоқ жерден шаң шығарды
шаң жүкпады
шаң жүктырмады
шаң салды
шаң тийгизбеди
шаң шығарды
шаңына ере алмады
шаңын аспанға ушырды(шығарды)
шанын қақты
шапан жапты
шара бар ма?
шара жоқ
шара көрди
шара қолланды
шарапаты тийди
шатақ болды
шаўқым салды
шаш ал десе, бас алды
шашбаўын көтерди
шашбаўын көтерип жүр
шашы ағарды
шашы тикке турды
шашын жулды
шегараны ашты
шеги жоқ
шегине түсти
шеги тайды
шекесине тийди
шекеси түсти
шекеси тырысты
шек қойды
шенгелине илинди
шел жағы менен турды
шел көзи менен қарады
шерин басты
шерин жазды
шерин тарқатты

шерин шығарды
шер көкирек
шерменде болды
шерменде қылды(етти)
шетке шығып қалды
шетке шықты
шетте жүрди
шетте қалды
шетте турды
шешинген суудан тайынбайды
шийрин сөз
шийрин тил
шоқ басқандай
шонтықлық етти(қылды)
шопан көп болса, кой қарам өледі
шөгіп қалды
шөлі басылды
шөп болды
шүкир етті
шүкирлик етті
шыбын жаны көзине көринди
шыбын қорыды
шыбын шенли көрмеді
шыдам берді
шыдамы жетпеді
шыдамы таусылды
шық жүктырмады
шықпаған шыбын жаны
шымшық сойса да, қассап сойсын
шыңына жетті
шыпасы тийди
шыпа таппады
шыпа тапты
шырайы ашылды
шырайы ашылмады
шыр-пыр болды
шыр-пыры шықты
шырт минез

Ы

ығбалы ашылмады
 ығына жығылды
 ызасы келди
 ызасын келтирди
 ықлас қойды
 ықласы аўды
 ықласы кетти
 ықласы қайтты
 ықласын берди
 ықласы урды
 ылағып кетти
 ым қақты
 ынтығы қурыды
 ыңғайы келди
 ыңғайы келмеди
 ыңқ етпеди
 ырақтан-жырақтан қашты
 ырза болды
 ырым қылды
 ыссы нанға алғысыз
 ыссы-суұйғынан хабар алды
 ыссы-суұйғынан хабар алмады
 ысытпасы шығып кетти
 ышқы кетти
 ышқысы кетти

Я

я ақ емес, я қара емес
 я бақ, я шарбақ
 ядқа алды
 ядқа келди
 ядқа салды
 ядқа түсирди
 ядқа түсти
 ядта қалды
 ядта қалдырды

ядтан көтерілди
 ядтан шығарды
 ядтан шықты
 ядта сақлады
 ядта тұтты
 ядына алды
 ядына келди
 ядына не келсе, соны иследи
 ядынан көтерілди
 ядынан шығарды
 ядынан шығармады
 ядынан шығып кетти
 ядынан шықпады
 ядынан шықты
 ядына сақлады
 ядына салды
 ядына тоқыды
 ядына түйди
 ядына түсирди
 ядына түспеди
 ядына түсти
 ядында жоқ
 ядында қалды
 ядында қалмады
 ядында қалдырды
 ядында сақлады
 ядында тұтты
 ядында усады
 ялғаншыға келди
 ялғаншыға келмеди
 ялғаншыға шықпады
 ялғаншыға шықты
 я өли емес, я тири емес
 я санда жоқ, я сапада жоқ

Мазмуны

АЛҒЫ СӨЗ.	3
А.	4
Ә.	17
Б.	18
Г.	28
Д.	30
Е.	33
Ж.	38
З.	48
И.	50
К.	54
Қ.	64
Л.	73
М.	74
Н.	77
О.	80
Ө.	82
П.	84
Р.	85
С.	86
Т.	91
У.	98
Ұ.	100
Х.	100
Ф.	101
Ш.	101
Ы.	103
Я.	103